

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

AFGANGSPRØVERNE OG AARSPRØVEN

i

Frederiksborg lærde Skole 1880.

Ved

C. Berg,

Skolens Rektor.

Indhold: I. Den nye Skoleordning.
II. Skoleefterretninger.

Frederiksborg.

Trykt i Chr. Hansons Officin.

1880.

I.

Den nye Skoleordning.

Indhold: Rammerne S. 3. — Stoffordelingen S. 5. — Sundhedsplejen S. 8. — Standsskifte S. 12. — Den fuldstændige Skole S. 15.

Πάντα δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε.

Prøver alt; holder fast paa det gode.

Paulus.

I.

Rammerne.

Med dette Skoleaars Udgang har den nye Skoleorden her bestaaet i tre Aar. Det, jeg havde for Øje, da jeg arbejdede for at faa den indført, og som har været Gjenstand for min stadige Bestræbelse, efterat den er traadt i Virksomhed, har paa den ene Side været at skaffe et passende Antal Disciple at arbejde med, da Loven af 1871 havde borttaget de to nederste Klasser fra Statsskolerne, paa den anden Side at gjøre det muligt for enhver aandelig rig Dreng at faa i vor Skole sine Evner udviklede uden Hensyn til Forældrenes sociale Stilling eller Formuesvilkaar. I hvor høj Grad det første er ved at lykkes, vil blive indlysende af de Talstørrelser, som nedenfor skulle blive anførte. Det andet, som ligger mig ulige mere paa Hjærtet, og hvorfor — jeg tilstaar det i al Oprigtighed — det første har havt sin særlige Interesse for mig*), er begyndt godt, takket være den vaagnende Sans herfor hos Befolkningen, men her staar naturligvis meget tilbage at udrette. Nogle af de Iagttagelser, som jeg har gjort under Skolens Udvikling, kunne maaske have Betydning for andre Byer, der ere i Færd med at ordne deres Skolevæsen. Thi det er min ved en treaarig Erfaring stadfæstede Over-

---

*) Et Antal af sex betalende Disciple giver nemlig i Statsskolen en hel Friplads.

bevisning, at de fleste Kjøbstæder i Danmark baade kunne og bør ordne deres Skolevæsen saaledes, at der kun bliver to Slags Skoler, den egentlige Almueskole og Betalings-skolen eller Skolen for den højere Almendannelse. De sociale Forhold og hele den Gang, Livet har taget, er nu engang saaledes, at jeg vil betragte det som noget overordentlig betydningsfuldt og heldbringende, hvis alle Stats- og Kommuneskoler kunne i vor Tid naa saa vidt. En følgende Generation vil det saa maaske lykkes ganske at udfylde Kløften, saa at «Almueskolen blev benyttet som Forberedelsesskole for samtlige Samfundsklasser». At det første kan naa's i vore Kjøbstæder, ikke ved et Spring som til noget nyt, men ved en jævn Udvikling af det bestaaende, har Skoleordningen over hele Norge godtgjort; og med dette Land have vi jo fælles Skolehistorie.

For dem, der ikke kjende Frederiksborg Skoles nuværende Indretning, skal jeg, inden jeg gaar over til mit egentlige Æmne, bemærke, at den bestaar af tre indbyrdes forbundne Afdelinger, nemlig «Smaaskolen», der søges af Børn i en Alder fra 6 til 9 Aar, «Elementarskolen», hvor Disciplene ere fra 9 til 12 Aar gamle, og «Statsskolen», hvor den lovbestemte Alder er fra det 12te til det 18de Aar. — Skjønt alle 3 Skoler ere i samme Gaard, har dog Smaaskolen sin Bygning for sig selv, bestaaende af 2 Klasseværelser, et større fælles Værelse og en rummelig Legeplads. De to andre Afdelinger ere i Hovedbygningen og have fælles Legeplads. Statsskolen, der bestaar af 6 Klasser, har 8 Klasseværelser; Elementarskolen, der bestaar af 3 Klasser, har 4 Klasseværelser, men da 1ste Statsskoleklasse i alle Timer er delt i Realister og studerende Disciple, og Elementarskolens ældste Afdeling ligeledes i to sideordnede Klasser, da fremdeles Disciplene ofte ere delte i Fransklæsende og ikke-Fransklæsende o. s. v., behøvedes der, hvis alt skulde være fuldstændigt for alle 3 Afdelinger, 17 til 18 Værelser istedetfor 15. Omtrent

hver Time staar imidlertid 1 eller 2 Klasser tomme, fordi Disciplene have Gymnastik; derfor kunne vi slaa os igjennem med det anførte mindre Tal. — Læsetiden er i Stats-skolen efter Loven; i Elementarskolen have de to ældste Klasser 36 ugentlige Timer, men deraf anvendes de 4 til Gymnastik og 1 Time til Sang; yngste Elementarklasse har 30 Timer ugentlig, hvoraf 4 Timer benyttes til Gymnastik og 1 Time til Sang; i Smaaskolen har ældste Afdeling 27 Timer, de to andre 24 Timer, hvoraf 3 Timer anvendes til Gymnastik. Desuden har Disciplene i Smaaskolen 12 til 15 Minutter til Leg mellem hver Time. — Hvilken Betydning en saadan Forbindelse, der har kostet og koster store Opofrelser, har for den Skolen søgende Ungdom, vil forhaabentlig blive indlysende af det følgende.

II.

Stoffordelingen.

Der er her i Landet som andetsteds fremkommet stærke Klager over Overanstængelse eller over at der navnlig i Statsskolens Mellemlklasser lægges for tung en Byrde paa Disciplenes Skuldre. Men paa den anden Side fordres der, at Disciplene skulle saaledes orienteres i den dem omgivende Verden, i hele det overvældende Indhold, Livet nu efterhaanden har faaet, at de, naar de forlade Skolen, selv kunne finde sig til Rette i Mangfoldigheden og arbejde sig frem til deres Bestemmelse. At undgaa det første og opnaa det sidste er selvfølgelig enhver Skoles Opgave, men jeg tror, at det lykkes lettest for de Skoler, der ere indrettede som denne. Ved at een og samme Skole ordner Disciplenes Undervisning fra de begynde deres Skolegang, indtil de gaa over hver til sin særlige Bestemmelse, kan den fordele Arbejdet saaledes, at dette ikke

kommer til at tynde altfor haardt paa visse Klasser, og, hvad der under Fagenes Trængsel ikke har ringe Betydning, sørge for, at ikke den unges Kræfter blive anvendte, for ikke at sige spildte, paa Fag, som først senere skulle indtræde. Enhver Skolemand veed, hvor hyppig studerende Disciple, der optages i Statsskolens nedre Klasser, f. Ex. have lært Engelsk, skjønt der først begyndes paa dette Fag fire Aar senere, i 5te Kl. Man vil maaske spørge, om det da er min Mening, at ingen Discipel skal optages i Statsskolen, som ikke først har gennemgaaet Skolens to andre Afdelinger. Paa ingen Maade! Men jeg bestræber mig rigtignok omhyggelig for, at der i hver ny Klasse saavel i Elementarskolen som i Statsskolen stedse kan være et lille vel sammenarbejdet Hold, der har lært «at gaa i Skole», hvortil de udenfra optagne Disciple kunne slutte sig, da Læreren ellers i Begyndelsen af et Skoleaar let kommer til at sprede sine Kræfter altfor meget for at faa hver enkelt med. Disciplenes indbyrdes Paa-virkning forstaar den erfarne Lærer at drage megen Fordel af.

Men der er en ganske anden Slags Overanstængelse, der har sin Grund i de forskjellige Disciples ofte meget forskellige Aandsevner. At arbejde med disse uensartede Begavelser og faa enhver Discipel udrustet med det han kan have Gavn af, fordrer stor og stadig Omtanke hos Skolemanden. Der drives nemlig mange Slags Luxus i vor Tid, men en af de mest skjæbnsvangre er Luxus med Almendannelse, og det ikke blot i Pigeskoler og med *multa*, men sandelig ogsaa med *multum*, hvorved mangan Discipel istedetfor at faa sit eget jeg, sin egen Personlighed udfoldet og blive nyttig for sig selv og Samfundet, istedet herfor taber sin Arbejdslyst, sløves — og hvad der er det aller sørgeligste — bliver utilfreds med Livet og sig selv, fordi der paalægges ham en tungere Byrde end hans aandelige Kræfter kunne bære. Denne

Lod træffer tilmed oftest Børn af Forældre, som baade have Evne og Hjærte til at gjøre alt for «deres Ungdom». Men det er store Vanskeligheder, Skolerne have at kæmpe med forat forebygge denne Ulykke. Thi her træde sociale Fordomme og Forældres let undskyldelige Tilbøjelighed til at se alt hos deres kjære i et gunstigt Lys og at vente for meget af Tiden, naar den «fornuftige» Alder kommer, ofte hindrende op imod, hvad Skolen anser for rigtigt. Men den, der er slaaet til en Skilling, bliver, som Ordspøget siger, aldrig en Daler. Skolen være nok saa fortrinlig, Lærerne nok saa dygtige og omhyggelige, mere end udvikle den i den unges Aand slumrende Spire formaa de ikke. Her tror jeg, at den Forbindelse af Barne-skolen med Drengeskolen, som finder Sted hos os, kan virke særlig velgjørende. I de tre Aar, Drengen tilbringer i Smaaskolen under en Lærerindes Styrelse, kan der gjøres mange Iagttagelser med Hensyn til hans hele Begavelse. Under Kvindens Ledelse udfolder Børnenes Individualitet sig lettest; for hende falder det som af sig selv at granske efter og frede om den skjulte Kjærne i Drengens Sjæl, der skal voxe og danne Hovedbestanddelen i hans Personlighed. Fra Smaaskolen gaar han som «kjendt» over i Elementarskolen, og endnu i to Aar er Undervisningen fælles for alle, idet der ikke bydes Børnene mere, end hvad enhver ikke ligefrem aandssvag Dreng kan og bør lære. Men efter fem Aars Forløb maa baade Skolen og Forældrene have en nogenlunde sikker Mening om, hvor meget Drengen aandeligt kan fordøje. Derfor er der i 6te Skoleaar eller i ældste Elementarklasse en fransk Linie og en tysk Linie, idet de svagere i Aanden eller de, som ikke skulle gaa højere end til den lille Præliminærexamen, endnu kun læse eet fremmed Sprog, men indøves bedre i Tysk og Regning i de Timer, hvor deres Kammerater have Fransk. Noget lignende gjentager sig i hver af de tre nederste

Klasser i Statsskolen. Ved denne og lignende Foranstaltninger er det blevet muligt at samle de rigt og svagt begavede Drengene i de samme Klasser og lade dem nyde Fordelen af gjensidig Paavirkning, thi ogsaa den svagt begavede kan ofte udøve en heldbringende Indflydelse paa sin bedre udrustede Kammerat.

III.

Sundhedsplejen.

Man forlanger med Rette i disse Tider «en sund Sjæl i et sundt Legeme» hos Skolernes Disciple. Men er der fra Magthavernes Side gjort noget forat klare Lærerens Syn paa Forholdet mellem det aandelige og det legemlige Arbejde; er der givet nogen Anvisning om, hvorledes de legemlige og de sjælelige Øvelser maa afvexle paa een Maade for den yngre Alder, paa en anden Maade for den ældre; ja er det nogetsteds paabudt — hvad dog allerede Rousseau har sat som Opdragelsens store Hemmelighed —, at Legems- og Aandsøvelserne stadig skulle tjene hinanden til Forfriskning? Jeg tror, at disse Spørgsmaal maa besvares benægtende, hvor fortrinlig end de 2 til 4 Timer om Ugen, hver Klasse har i Gymnastik, blive besørgede. Dette var een af Grundene, hvorfor jeg ved det nordiske Filologmøde for nogle Aar siden med fire andre Skolemænd kom med et Forslag om Oprettelse af en Docentpost i Pædagogik, hvortil der netop den Gang var for Danmarks Vedkommende en dertil egnet Personlighed. Men Prof. J. L. Ussing, der endog er optraadt som pædagogisk Forfatter, gjorde saamænd Nar af vort Forslag, som af noget, der var aldeles overflødigt. Hans Begrundelse af denne Mening anseer jeg det dog ikke for passende at anføre her.

Hvad jeg, der hverken er synderlig hjemme i Fysio-

logien eller i Hygienen*), efter fattig Lejlighed har gjort for Disciplenes legemlige Sundhed i Almindelighed og for passende Afvexling af Aandens og Legemets Arbejde, skal jeg her anføre. Ligesom ved de øvrige Statsskoler sørges der efter bedste Evne for Disciplenes Helbred ved lyse og veludluftede Klasseværelser. Men mod Slutningen af en Time begynder allerede Luften i enhver Klasse at blive mindre god trods Ventiler baade fra Skorstenen og fra Vinduet. Selv under aaben Himmel mærker man jo daarlig Luft i Nærheden af en større Forsamling, end sige indenfor fire Vægge. Det er derfor, at Skolen har troet at burde vove at tage 10 fulde Minutter fra hver Time til Leg paa Pladsen, menende, at man i 50 eller 45 Minutter opnaar mere med en munter og livlig Klasse end i en hel Time med en aandelig træt og sløv. Derfor holder ogsaa Skolen saa bestemt paa, at alle Disciple skulle strax ved en Times Ophør forlade Klassen; og den tillader saa nødig, at nogle Disciple uden meget tvingende Grunde gaa ind i «Sygeværelset» eller som det hedder «blive oppe». Det har nu og da truffet sig i sidste Efteraar, at temmelig mange Disciple havde faaet Tilladelse hjemmefra til at «blive oppe», og da, imod hvad ellers er Tilfældet, Sundhedstilstanden ikke var god her i Byen paa denne Tid, gik jeg, ængstelig som jeg var, ind derpaa. Men om jeg har gjort Ret i ikke nøjere at undersøge hvert enkelt Tilfælde og ikke stedse forlange skriftlig Anmeldelse, kan vistnok meget betvivles. — Man priser saa meget, at Disciplen følger en Lærers Foredrag eller Forklaringer med aandeløs Opmærksomhed, men til Løn herfor behøver han netop dobbelt at komme til at drage Aande (det fordre de simpleste sanitære Forskrifter

---

*) Ligesaa bestemt som jeg afviser «Sundhedslære» som et Skolefag, ligesaa bestemt mener jeg, at enhver Skolelærer bør have gjort sig bekendt med denne Lære.

med Hensyn til Blodomløb, Legemets Holdning o. s. v), men dette opnaaes kun ved Raab, Skrig og Løb paa Pladsen i Lege, der interessere ham. — Det er ikke blot Legemet, der udvikles og styrkes paa Legepladsen, men ogsaa Sjælen renses og øves der. Forfængelighed, Selvbehagelighed, Hovmod, Fejghed, Indesluttethed, Forlegenhed, Udyder, som den i Viden flinke Discipel lettest er udsat for, jages prægtig bort paa Legepladsen; thi her fordres andre Egenskaber end i Timen for at vinde Anseelse. Evne til rask at bevæge Legemet, et sikkert Blik, Ligegyldighed for lidt Smerte, øjeblikkelig Underkastelse under Legenes Love skaffe ofte den, der staar tilbage i boglig Dygtighed, Kammeraternes Bifald, hvorved Læreren ofte kan faa en Anelse om, i hvilken Retning en saadan Drengs Begavelse gaar. Under Legen lære de unge praktisk, det vil sige bedst, at anerkjende andres Fortrin, agte andres Ret, føle Nødvendigheden af at hjælpe for selv at blive hjulpen, stride og lide ikke alene for sit lille jeg, men for det Parti, hvortil han hører. Man roser det at «søge Skole», fordi den unge ved Samlivet med jævnaldrende erhverver sig Menneskekundskab, Omgængelighed, Samfundssans paa en hurtigere og fyldigere Maade end dette kan ske i Familien. Men det er paa Legepladsen mere end i Timen, at disse for det følgende Liv uundværlige Egenskaber begynde at vise sig; der er det især, at de unges Karakterer dannes, og der faa de ogsaa deres bedste Korrektiv i Kammeraternes Dom. Derfor maa jeg komme med en Klage over Rigsdagen. I den nye Skolelov af 1871 hedder det § 4: «den ugentlige Skoletid for samtlige Fag og Øvelser, Sang og Gymnastik alene undtagne, maa ikke udgjøre mere end 30 Timer». Derved er der, jeg indrømmer det, sparet henimod 10 Adjunktposter. Men jeg paastaar, at det er dyre Penge, som Tinget her ved har skaffet Statskassen. Der er ved denne Bestemmelse paaført mangen en Familie, som har Børn i Skole,

en Særudgift. Thi Følgen af den afkortede Skoletid er, at Disciplene nu maa udføre adskillige Arbejder hjemme, som de før klarede under Lærerens Vejledning paa Skolen, og da en eller anden Discipel undertiden har Vanskelighed herved eller det synes ham mere nemt, søger han fremmed, hyppigt upaalidelig og dyr Hjælp. Det er ikke een daglig Time mere*), der bebyrder Disciplene, men det er saa godt som uafbrudt aandeligt Arbejde i flere Timer, der virker sløvende; og det er en saadan Tilstand, Bestemmelsen af de 30 Timer bidrager til at fremkalde. Kan jeg faa mine Medlærere til at gaa med, har jeg stor Lyst til at andrage hos Ministeriet paa, at det maa være Skolen tilladt at give et helt Kvarter fri mellem hver Time, saaledes at disse 4 eller 5 Kvarterer daglig ikke regnes med blandt de lovbestemte 30 ugentlige Timer, og at Lærerens 24 ugentlige Timer beregnes i Overensstemmelse hermed, naturligvis med Undtagelse af de to Læreres Timer, der have Inspektion i Frikvartererne. Det synes ogsaa, at denne Skole maa kunne haabe en saadan Tilladelse, da Flertallet af Disciplene i Statsskolen ere fra Landet og vant til mere end Bybørnene at færdes i det frie. Man siger vel, bemærker en Skolemand, at Drengene kunne skaffe sig Bevægelse ved at spadserere. Men dette er en ensidig Motion, der kun sætter visse Muskler i Bevægelse, medens de øvriges Trang til at røres bliver utilfredsstillet. Ved den frie Leg besørger Drengen selv Afvexlingen og kan, endog i en Alder, hvor han ikke har Kræfter nok til at marschere uafbrudt en halv Time, være i stadig Be-

---

*) Vi ældre fandt os ikke trykkede under vor Skolegang, skjønt den daglige Undervisning varede 7 til 8 Timer. Men vi havde Formiddags- og Eftermiddags-Timer, hvad der ikke er muligt at indføre i denne Skole, da saa mange Disciple søge Skolen hver Dag ved Hjælp af Jernbaane eller anden Befordring eller ogsaa gaaende (nogle af disse sidste endog en Mil frem og en Mil tilbage).

vægelse i Legen halve Dage. Ungdommens Kraftfylde forlanger stærk Bevægelse under Raaben og Skrigen; rolige Børn ere sygelige eller syge. Vi komme skrigende ind i denne forunderlige Verden.

IV.

Standsskifte.

Hillerød er en meget lille By, den mindste By i Landet, hvori der er en lærd Skole. Jeg sagde derfor ved Slutningshøjtiden forrige Aar, og jeg gjentager det her: Det gjælder for Frederiksborg lærde Skole om, at den viser sig i Besiddelse af en saadan Levedygtighed, af en saadan Betydning baade for den Egn, hvori den virker, og for Landets Skolevæsen i Almindelighed, at den fortjener at bestaa som Statsskole. Thi i disse Tider tages ingen Pietets- eller Anciennetets hensyn, naar Talen bliver om en Institutions Bestaaen. Ligesom de mindre Stater maa anstrænge sig mere end de store, naar de ville hævde deres Tilværelse, saaledes gaar det ogsaa i det smaa med Skolerne. En Skole som Metropolitanskolen kan gaa den slagne Landevej, den vil altid finde Disciple nok. En lille Skole som vor har en vanskeligere, mere indviklet Opgave at løse forat vise sin Betydning. I et foregaaende Program har jeg omtalt to Retninger, som Metropolitanskolen ikke har noget tilsvarende til, men som vor Skole har stillet som jævnbyrdige ved Siden af Forberedelse til Universitetet, nemlig Forberedelse til den store og lille Præliminær- eller Realexamen, hvorved netop en rigere Erfaring vindes af de forskjellige Slags Disciple under deres daglige Samliv. En særlig Opgave, som Skolen ogsaa har troet at burde sætte sig og som jeg her ønsker at sige et Par Ord om, kan enhver lærd Skole stille sig, men jeg betvivler, at nogen af dem kan under

Statsskolernes nuværende Ordning løse den saa let og saa sikkert som vor Skole paa Grund af dens særegne Indretning, idet den baade staar i Forhold til Stat, Amt og Kommune og tillige for en Del har en privat Karakter. Denne Opgave gaar ud paa at drage saa mange som mulig af denne Egn særlig begavede og lærelystne Drengene til sig uden Hensyn til deres Forældres sociale Stilling eller Formuesvilkaar. Forat en saadan Opgave imidlertid skal kunne løses, fordres der ikke blot pekuniær Understøttelse (som vor Skole kan yde ret ordentlig, skjønt ikke i saa rigeligt Maal, som det er nødvendigt), men ogsaa, og det endnu i højere Grad, en forstandig og kjærlig Opmærksomhed og Hjælpsomhed hos Egnens Befolkning, naar der hos en eller anden Dreng viser sig usædvanlige Aandsevner. Alle baade i og udenfor Rigsdagen ere vi enige om, at Statens Penge bør anvendes paa bedste Maade, men langt større Betydning har det dog at faa de aandelige Rigdomme, der hvile i Folket, dragne frem og benyttede til det heles Vel, saa at intet stort Pund, intet usædvanligt Talent gaar til Spilde af Mangel paa Røgt og Pleje. Svenskerne have et Udtryk som hedder «Ståndscirkulation», der angiver det jeg mener, nemlig en Mulighed for enhver i Landet, der er udstyret med store aandelige Anlæg, at naa op til de betydeligste Stillinger i Samfundet. At der hos Svenskerne har været en Trang til at danne et saadant Ord, viser bestemt hen til, at Sagen, som det betegner, faktisk er tilstede og er tilstede ikke som en enkelt Tilsyneladelse, men som noget sædvanligt. Vi se da ogsaa, at mange af Sverigs ansete Mænd i Kunst, Videnskab, Industri ere fremgaaede fra de saakaldte lavere Samfundslag*). Jeg tror, at ethvert

---

*) I en for nylig udkommen Bog om Sverigs højere Skoler af A. Steen viser Forfatteren, S. 6, hvorledes Sverigs demokratiske Skoleordning har bidraget til, at mange begavede unge Mennesker

Lands og da især et lille Lands Ro og Lykke er afhængig af denne Sags praktiske Gjennemførelse i Livet*). Man maa vel erindre, at ethvert virkeligt Talent, der drages frem fra disse Samfundsklasser, bliver ligesom en Surdej, der vil paavirke hele den Kreds, hvortil vedkommende oprindelig hørte. Jeg siger derfor: Det er ikke nok, at Rigsdagen bestemmer, at saa og saa store Summer skulle anvendes til Fremme af Almuens Oplysning, hvor absolut nødvendigt dette end er; der maa ogsaa overalt i Befolkningen rejse sig en levende Kjærlighed til og Fremdragen af de i aandelig Begavelse rige Børn fra de uformuende Samfundsklasser, en forstandig Bestræbelse for at bringe Drengene med overlegne Aandsgaver til Bevidsthed om deres rige Evner.

Min Bestræbelse for denne vigtige Sag staar paa ingen Maade i Strid med Hs. Excellence Kirkeministerens Beslutning at yde Hjælp til ubemidlede Folk, der i en ældre Alder have følt Trang til at søge Universitetets Høresale. Ingen kan mere end jeg være opfyldt af Medfølelse for denne agtværdige Stræben hos den voxne Mand, og jeg har paa det varmeste anbefalet en Medlærer, der vil gjøre et saadant Forsøg. Begge Veje føre til samme Maal, og jeg har Beviser paa, at Ministeren ogsaa tager den Vej, som jeg arbejder for at gjøre farbar, under sin Beskyttelse. Men da den anden Vej stedse maa fordre foruden fortrinlige Aandsgaver en energisk Villie, som ikke er noget hyppig fremtrædende Karaktermærke hos

---

af de allerfattigste Klasser have kunnet faa en højere Dannelse, — og at flere fra ringe Hytter udgangne Mænd derved ere blevne i Stand til ved stor og gavnrig Virksomhed væsentlig at bidrage til Fædrelandets Gavn og Ære.

*) Kong Oscar ytrede derfor i Januar til Stortingets Medlemmer: «Der gaar stærke Strømninger gjennem vor Tid. Forhen ukjendte Kræfter ere vaagnede til Liv og søge, ofte med utaalmodig Iver, at indvirke afgjørende paa Samfundslivets Retning».

det danske Folk, tror jeg, at denne Vej, naar Moden ikke længere gjør sin Magt gjældende, sjældnere vil blive be-
traadt. Hvis derimod Forholdene skulde udvikle sig saa-
ledes, at Kundskabsprøverne ved Studentereksamen bleve
forandrede, forat den ældre Mand ikke skulde standses af
for store Vanskeligheder, f. Ex. ved en stærk Indskræn-
ning af Fordringerne til den skriftlige Prøve, saa er jeg
bange for, at det let vilde gaa med Skolernes øverste
Klasser som med de to nu nedlagte nederste Klasser.
Manuduktørernes gyldne Tid vilde komme og som Følge
af Konkurrencen maatte «Hovedformaalet for dem alle være
paa den kortest mulige Tid at forberede deres Elever til
Universitetet». Men en saadan Tilstand kan ingen ønske,
der veed, at i Kundskabernes Rige er der ingen «Kongevej».

V.

Den fuldstændige Skole.

Jeg vilde ønske, at jeg var i Besiddelse af en Frem-
stillingsevne, der svarede til den Sags Vigtighed, som
nedenfor skal blive Gjenstand for Omtale. Men trods min
Mangel i denne Henseende mener jeg dog at burde be-
handle Spørgsmaalet, stolende paa, at det sande nok vil
gjøre sig gjældende ved sin egen Magt. Jeg er kommen
til min Overbevisning baade gennem Læsning og praktiske
Forsøg i mange Aar. Tilsyneladende ser det vel ikke saa
betydningsfuldt ud, om Statsskolerne faa eller ikke
faa den ene eller begge de to Klasser tilbage,
som de mistede ved Skoleloven af 1871, men i
Virkelighed kunne Bestemmelserne desangaaende faa stor
national og — man maa gjerne trække paa Smilebaandet
— international eller rettere skandinavisk Betydning.

Næsten samtidig udkom de nu gjældende Skolelove
for den højere Almendannelse i Norge og Danmark, i det

første Land 1869, i det andet 1871. Hver af Staterne løste Opgaven paa forskjellig Maade for Skoletiden indtil Drengenes 13de Aar, medens der hersker nogen Overensstemmelse med Hensyn til de derefter følgende Skoleaar. Norge har ordnet Sagen som en Statssag fra 9de til 18de Aar (i Sverig er, som bekjendt, det samme Tilfældet). Om Undervisningen fra det 6te til 9de Aar hedder det i den norske Lov (I § 7): «Til Skolen kunne føjes Forberedelses-Klasser, men uden Udgift for det offentlige». Men dette «uden Udgift for det offentlige» maa forstaaes om ligefrem Ydelse af Statskassen; thi Kristiania Kommunal-Bestyrelse vedtog 1874, at Kommunen «skal bære Udgiften ved Oprettelse og Vedligeholdelse af tre Forberedelses-Klasser (for 6te til 9de Aar) i Forbindelse med Kathedralskolen». Jeg anfører denne Bestemmelse særlig for Kristiania, fordi der i denne By ligesom i Kjøbenhavn er Skoler nok og tre eller fire store private Skoler. Men desuagtet har Kommunen ment at burde paatage sig denne Byrde, forat Landets fornemste Skole kunde yde en fuldstændig ordnet, sammenhængende Undervisning fra det 6te til det 18de Aar, ligesom andre Skoler for den højere Almendannelse*).

---

*) Se Programmet fra Kristiania Kathedralskole, særlig det fra 1878 SS. 24—43, hvoraf man vil erfare, at dennes Smaaskole for Børn fra det 6te til 9de Aar har ved Tilbygning til Kathedralskolen faaet 3 Klasseværelser og et Aftrædelsesværelse for Lærerrinderne, hvortil Bygningsudgifterne, aarlig Vedligeholdelse o. s. v. overtoges af Kommunen efter Overenskomst med Kathedralskolens Forstanderskab. Denne Beslutning toges af rent pædagogiske Grunde, nemlig forat Drengens jævne Udvikling ikke skulde afbrydes ved Overgang fra een Skole til en anden. Efterat Bevilling til Udgifterne var given, og Skolen sat i Gang, har det imidlertid vist sig, at den ikke blot selv kan dække Udgifterne, men ogsaa oprette Fripladser. I Aaret 1877—78 meldte sig 117 Elever til Optagelse, men der kunde kun optages 75, nemlig 25 i hver Klasse.

I Danmark havde man en saa fast Tillid til Nationens aandelige Standpunkt, at man vovede det, som, saavidt jeg veed, ingen anden evropæisk Stat har dristet sig til*). Drengens Undervisning, indtil han havde fyldt sit 12te Aar tog Staten, hvad de højere Skoler angaar, sig ikke af; det gjordes til et rent privat Anliggende. I den kongelige Anordning, som fulgte med Skoleloven af 1871, angives i § 1, hvad Drengen maa have lært, forat han, 12 Aar gammel, kan optages i 1ste (nederste) Klasse af en lærd Skole, og i Cirkulære til Rektorerne af samme Aar fremhæver Ministeriet Vigtigheden af at fordre nøjagtig, hvad der i samme Kgl. Anordning er bestemt. Blive de otte Punkter i dennes § 1 opfyldte, saa er Skolen sikret mod «ved Optagelsen at blive belempret med Disciple, som staa paa et lavere Udviklingstrin end det, hvorpaa de efter Undervisningsplanens Forudsætninger bør staa». Men et andet vigtigt Spørgsmaal kommer derefter: «Kan Skolen saa blive søgt af et tilstrækkelig Antal Disciple». Thi svigter Forudsætningen om Søgningen, bliver Skolens Virksomhed til Gavn for færre, end den burde være, og den fristes til efterhaanden at nedstemme Optagelsesfordringerne til nyanmeldte Disciple**); og sker dette, vil Skolens Virksomhed lidt efter lidt blive fuldstændig undermineret.

---

*) Englands særlige Skoleforhold kunne ikke siges at gjøre en Undtagelse.

***) At udstiede en kgl. Anordning, der befaler, hvormeget der skal være lært til det trettende Aar, forat de unge kunne nyde godt af Statsskolerne, kan jo fra et bureaukratisk Standpunkt tage sig meget tilfredsstillende ud. Men hvorlidet saadanne Forskrifter ofte nytte i Skolerne, kan ses af Ingemanns Levnetsløb, thi der vil man erfare, at han i Begyndelsen af dette Aarhundrede endnu maatte læse Golii græske Grammatik paa Latin i en lærd Skole, uagtet Forordningen af 17de April 1739 paabød, at græsk Grammatik skulde læres paa Dansk, og Befalingen gjentoges 1789. (Se Frederiksborg Skoles Program for 1875, S. 20).

Det første Aar, da Optagelse af Disciple fandt Sted i Frederiksborg lærde Skole efter den nye Lov, var ikke en eneste af de anmeldte istand til at fyldestgjøre de i Anordningen opstillede Fordringer, uagtet Skolen fortolkede det af Staten fordrede paa den lemfældigste Maade. Ingen blev optagen*), saa at Discipeltallet i hele Skolen efterhaanden sank ned til nogle og fyrretyve**). Det stod selvfølgelig klart for mig, at denne Undervisningsanstalt, som jeg skulde være Værge for, nu var i virkelig Fare. Jeg kastede mig derfor, tilsidesættende ethvert andet Arbejde, med hele min Sjæl ind i Kampen for dens Existens. Hvorledes Sagen førtes igjennem, og Skolen atter kom til Kræfter, kan, hvad den ikke polemiske Del deraf angaar, ses af tidligere Programmer. Resultatet er blevet, at Statsskolen nu, efterat den har mistet de to nederste Klasser, har et Discipeltal, den ingensinde naaede med alle sine Klasser. Da dette Udfald af Kampen er overmaade vigtigt med Hensyn til det, som jeg her har at sige, skal jeg til Sammenligning opstille Discipeltallet i de 4 nederste Klasser fra den Tid, Skolen blev ordnet ifølge Loven af 1850, indtil Loven af 1871 borttog de to nederste Klasser, altsaa i 21 Aar under to forskjellige Rektorer. Derefter vil hlive anført Discipeltallet i de to Klasser i Statsskolen, som svare til den gamle 3die og 4de Klasse, og Elementarskolens to ældste Klasser, der svare til de to nedlagte Klasser (gamle 1ste og 2den Kl.). Jeg har ikke taget flere af Statsskolens Klasser med, fordi den nye Ordning ikke er naaet længere end til 2den Kl. (gamle 4de Kl.).

	1ste Kl.	2den Kl.	3die Kl.	4de Kl.
1850	7	8	7	6
1851	3	9	10	10

*) Prog. f. 1874 S. 94.

**) I et Par andre Statsskoler var Nedgangen endnu stærkere.

	1ste Kl.	2den Kl.	3die Kl.	4de Kl.
1852	9	13	10	9
1853	12	10	14	5
1854	7	17	13	8
1855	6	11	14	6
1856	6	10	12	10
1857	10	10	11	11
1858	8	15	13	5
1859	8	13	12	11
1860	7	9	16	8
1862	10	12	12	12
1863	12	10	9	12
1864	9	10	11	10
1865	6	10	9	13
1866	13	7	11	11
1867	8	12	9	10
1868	12	7	12	13
1869	7	21	7	12
1870	7	14	17	7
1871	13	10	11	16
1872	9	13	12	13
	Elementarskolens		Statsskolens	
	yngste	næstældste	ældste	1ste Kl. 2den Kl.
1878	25	26	20	" "
1879	16	24	26	28 "
1880	24	22	32	29 25.

Disse Tal vise for det første, at Discipeltallet har holdt sig temmelig constant i 21 Aar under forskellige Bestyrelser. Thi naar f. Ex. Aarene 1854 og 1869 give et stort Tal for 2den Kl., ophæves atter dette ved et lavere Tal for 1ste Kl. For det andet synes det mig klart af Tallene, at det ikke vilde fremme denne Skoles Udvikling, hvis den fik, hvad nogle Skoler synes at være tilfredse med, de to nedlagte Klasser tilbage, indrettede ganske paa samme Maade som tidligere.

Denne Sag er i og for sig saa vigtig, og jeg har i min lille Virkekreds gjort saa meget for den, at jeg nok tør sige min Mening ligefrem. Befolkningens Trang til Kundskaber for at kunne finde sig til Rette i Livet gjør sig i disse Tider ganske anderledes gjældende hos alle Samfundsklasser end tidligere. Men medens de to andre skandinaviske Stater have skabt sig, for nylig eller for længere Tid siden, Rammer, indenfor hvilke den videlystne Ungdom kan optages uden Hensyn til dens sociale Stilling eller Formuesvilkaar, har vor Stat gjort Forsorgen for dem, der ønske en højere Almendannelse, til et privat Anliggende indtil Drengens 13de Aar. Men Følgen heraf kan let blive, at «den fyldigere Skoleundervisning bliver et Privilegium for de mest velstaaende Samfundsklasser og for dem, som bo i de større Byer». Den nuværende Kultusministers Stilling er meget vanskelig. Begavede Drengene fra ubemidlede Samfundsklasser banke paa hos ham og forlange at faa Del i en rigere Undervisning end den, Almueskolen kan eller har kunnet give. Ministeren hverken vil eller bør afvise dem. Men hvorhen skal han sende dem? Der er ingen offentlig Trappe, der fører op til Statsskolens nederste Klasse; saa derhen kunne de ikke komme. Rigsdagen vil vel eller har nok bevilget Penge, forat han kan hjælpe. Men hvorledes? Thi her er ikke Tale om nogle enkelte, men om en vistnok stadig voxende Mængde. Man har foreslaaet at tage Gymnasialklasserne bort fra en Del lærde Skoler og give disse til Gjengjæld flere Underklasser*). Men enhver, der beskæftiger sig lidt med Skoleforholdene, vil have lagt Mærke til, med hvor stor Iver og Opofrelse ikke blot i Sverig og Norge, men ogsaa i Tyskland og Frankrig de forskjellige

---

*) Sammenlign Phædrus' Fabel om den stakkels Mand, der blev ganske skaldet paa Grund af to andres altfor kjærlige Opmærksomhed.

Byer arbejde for at faa fuldstændige Skoler, det vil sige højere Undervisningsanstalter, hvor de unge kunne afslutte deres almindelige Skoledannelse, hvad enten dette nu er som studerende eller som Realister. Man kan næppe tage et tysk pædagogisk Tidsskrift i denne Tid i Haanden uden at se, at den eller den By arbejder paa eller har allerede faaet sin Borgerskole omdannet til en Realskole af 1ste Orden eller til et Gymnasium under Statens Styrelse. Af de store private Skoler i Kjøbenhavn er der næppe nogen, der ikke «sætter Penge til» ved Gymnasialklasserne, uagtet Skolepengene i disse naa op til 18 Kr. maanedlig. Men Bevarelsen af disse Klasser giver netop Skolerne deres Fasthed og skaffer dem den fornødne Tillid hos Befolkningen. Jeg siger derfor: Danmark har sandelig snarere for faa end for mauge fuldstændige Statsskoler, men man bør ved praktiske Foranstaltninger sørge for, at de, vi have, kunne blive til Gavn for langt flere af de forskellige Samfundsklasser end tidligere, hvorved de ville faa deres Klasser ligesaa fuldtallige som de norske og svenske Skolers uden større Udgift for Staten.

Der er ofte i de sidste Aar blevet fremhævet to Personligheder som Bærere af Skolens Udvikling her i Landet, nemlig Grundtvig og Madvig. Naar man har kaldet den første Seeren, den anden Kritikeren, passer disse Navne ikke, naar Talen er om den lærde Skoles Ordning, thi her bør Grundtvig snarere kaldes Kritikeren og Madvig Seeren, da denne sidstes Syn paa Skolefagene og deres Forhold til hinanden og især hans Fordring paa, at der anvises Naturvidenskaberne og de nyere Sprog en jævnbyrdig Stilling blandt Skolens Undervisningsfag, ikke blot har sat Frugt i Danmark, men hans Indflydelse viser sig tydelig i de nyeste Skolelove i Norge og Sverig. Ja, jeg kunde have Lyst til at sige, at hans pædagogiske Ideer have baaret rigere Frugter i disse Lande end i hans Fædreland,

saa sandt det er, at en Hovedopgave for den almindelige Skole bestaar i at befrugte saa stor en Del af Befolkningen som muligt. Men ligesom Grundtvigs store Rigdom paa Tanker ikke gav ham Ro til at finde en klar Form, under hvilken hans Skoleideer kunde føres ind i Livet, saaledes mener jeg, det ikke kan nægtes, at det ikke er lykkedes Madvig at give den lærde Skole en Organisation, som han selv havde ubetinget Tillid til. Thi ellers maatte han have kæmpet ganske anderledes frejdig for den, han skabte. En saa kritisk og meget vidende Aand som hans kommer let ufrivillig til at virke altfor overlegent paa sine Omgivelser. Det er derfor begribeligt, at Madvig i den pædagogiske Retning, hvor det fremfor alt kommer an paa aandelig Frihed, heller ikke i den ham nærmeste Kreds af Disciple har fundet nogen anden, som havde det praktiske Snilde, han selv manglede, og som kunde paavirke Regering og Rigsdag saaledes, at de erkjendte det for en Velfærdssag for Landet, at de lærde Skoler fik en til Befolkningens Tarv svarende fast Ramme. — Hvad der endnu ikke er lykkedes her i Landet, er derimod, som sagt, sat igjennem i Norge, og det netop af en, der (omkring ved 1840) havde været Madvigs Discipel. Denne Mand var Hartvig Nissen*), den egentlige Forfatter af den nu gjældende Skolelov for den højere Almendannelse i Norge. Der er adskilligt i denne Lov, som vilde være blevet anderledes, hvis han havde arbejdet under Madvigs Auspicier; men alligevel tror jeg, at alle maa beundre den faste Organisation af den højere Skole, som han gennem en Række af Kampe fik Lovgivningsmagten i sit Fædreland til at gaa ind paa. Han har derved sikret Norge en Række Statsskoler for den højere Almendannelse, der baade yde dem, der forberede sig til Universitetet og de højere Specialskoler, et fuldstændigt Undervisningskursus, og meddele de Disciple,

---

*) Biografi af Chr. Larsen i ny Illustr. Tidende 22de Febr. 1874.

som fra Mellemlklasserne træde umiddelbart over i Livet, en afsluttet og efter deres Behov afpasset Almendannelse i Skoler, hvis ni Klasser søges af Disciple fra det 9de til det 18de Aar. Da der i Norge blev taget alvorlig fat paa denne Statsskolernes forandrede Organisation, var der virkelig Fare paa Færde med Hensyn til Udviklingen af en grundig og harmonisk Uddannelse af Ungdommen. Der havde nemlig dannet sig tre private Latinskoler i Kristiania, der stillede sig den Opgave gennem et treaarigt Kursus at forberede deres Disciple til Examen artium uden at kræve nogen Kundskab i de gamle Sprog ved Optagelsen i Skolen; ligesom de heller ikke krævede, og kunde, hvis de vilde have Søgning, ikke kræve, at Disciplene ved Optagelsen skulde besidde de Kunddkaber, som en fuldstændig Realskole meddeler. Flerheden af deres Disciple stode derfor, hvad Forkundskaber og Modenhed angik, paa et meget lavere Trin. Undervisningen maatte derfor sprede sig stærkt; den blev skyndsom og kunde ikke lade nogen Hovedretning komme til sin Ret. Og dog var der i Høsten 1863 i disse tre Skolers øverste Klasser 80 Disciple, det vil sige over Halvdelen af det Tal unge Mennesker, som hvert Aar pleje at blive Studenter i Norge. Idet den norske Lovgiver saa dette, men paa den anden Side anerkjendte, at Tilværelsen af saadanne Skoler maatte være grundet i nogle for vor Tid ejendommelige Forhold, betragtede han en Forandring af Skolernes daværende Indretning ikke som en Afbrydelse af en jævn og rolig Udvikling, men som et nødvendigt Lægemedel mod en tærende Sygdom. — Hvorledes en lignende Tilstand havde hjemsøgt det belgiske højere Skolevæsen efter Befrielseskrigen og med hvor store Bekostninger Staten efter ti til femten Aar maatte raade Bod paa Ureden ved Gjenoprettelsen af højere Mønsterskoler, skal der her ikke dvæles ved, da dette advarende Exempel har været Gjenstand for Omtale i Frederiksb. Sk. Program 1872. — Hvis man vil

spørge mig, om jeg da mener, at vort højere Skolevæsen er kommen til samme farlige Punkt, som engang Belgiens og Norges, saa vil jeg svare: endnu vel ikke; men der viser sig varslende Tegn i de i en foruroligende Grad tiltagende «Kursus til Examen artium», ved hvis Benyttelse vistnok flere og flere Disciple fra Statens og efter dens System indrettede private Skoler efterhaanden ville søge en hurtigere Gjenvej til Universitetet. Jeg tror derfor, at det er paa Tide, at der «gjøres noget». Forholdene ere heller ikke ugunstige, thi for en Del har Søgningen til disse «Kursus» sin Grund i noget overmaade smukt. Der er nemlig vaagnet en hidtil ukjendt Trang til Kundskab rundt om i Befolkningen. At tilfredsstille denne paa rette Maade er Magthavernes store Opgave. Der staar for Øjeblikket i Spidsen for Undervisningsvæsenet en Mand, der besidder stor Villieskraft og en ved Omstændighedernes Magt udviklet Sans for Drift til at komme de ubemidlede Samfundsklasser til Hjælp i deres Søgen efter Kundskab, og han har i de norske og svenske lærde Skolers nuværende Ordning instruktive Exempler paa, i hvilken Retning vore Skoler bør udvides for at kunne tilfredsstille Befolkningens Krav paa, at den fyldigere Undervisning meddeles langt flere end tidligere*).

Det vilde være en smuk Bedrift, hvis Ministeren kunde faa Rigsdagens Flerhed til at indse, at en virkningsfuld Standscirkulation kun vil kunne bringes til Veje, naar der ligesom i Norge og Sverig skaffes saa vide Rammer i de lærde Skoler, at der forat optages deri ikke behøves mere,

---

*) Danmark har ydet saa gode Bidrag til de lærde Skolers tidsvarende Udvikling i de tre nordiske Lande, at det nok tør betragtes som et simpelt Vederlag, naar vi nu tage vore mere praktiske og bestemte Naboer til Mønstre, forat kunne give de højere Statsskoler en ydre Organisation, der ikke vil komme i Ulave hverken ved Idealisternes eller Realisternes Fordringer med Hensyn til Skolefagenes Beskaffenhed, Omfang og methodiske Behandling.

end hvad enhver Almueskole meddeler, nemlig: «at læse rent», «at skrive Sammenskrift og afskrive efter Bog», «regne Additio, Subtraktio og Multiplikatio i ubenævnte hele Tal», «gjengive nogle af de vigtigere bibelske og fædrelandshistoriske Fortællinger og vise nogen Kjendskab til Jødelands og Norges Kort». (Norsk Skolelov 1869, IV, § 32)*). Dette vilde bidrage til «en sand demokratisk Ordning af vort højere Skolevæsen og fremkalde et raskere Omløb af friskere Kræfter i alle Samfundslag».

Forat dette kan ske, foreslaaes:

1.

Der føjes tre Klasser til den lærde Skole for Drengene fra det 9de til det 12te Aar;

Undervisningen i disse Klasser besørgeres af Klasse-lærere, hvilke ansættes med tre Maaneders Opsigelse af hver Skoles Forstanderskab, men med Ministeriets Approbation;

Den lærde Skoles Rektor er tillige Bestyrer af disse Klasser.

2.

Ingen Klasse maa have flere end 30 Disciple.

---

*) Eller (efter den svenske Skolelov § 24, 1.) «Indenadslæsning og Redegjørelse for Indholdet af en oplæst simpel Fortælling»; «tydelig og ren Skrift»; «nogen Færdighed i Retskrivning»; «kort Oversigt over bibelsk Historie og Luthers lille Katekismus»; «Færdighed i Anvendelse af de fire Regningsarter med fir cifrede Tal og nogen Øvelse i Hovedregning»; «Kundskab til Grundtrækkene af Sverigs Geografi, samt nogen Færdighed i Brugen af Landkort». Med Hensyn til disse Fordringer, der ere noget større end de norske, bemærker Prof. Steen (S. 5): «Vel kan man ikke antage, at «folkskolan» kan føre Drengene paa ni Aar saa vidt, men Loven forudsætter udtrykkelig, at ogsaa meget ældre Drengene kunne indtræde i de nederste Klasser». Og længere nede bemærker han: «Man kan træffe paa en 25aarig Bondesøn og en 18aarig Kjøbmandssøn fra Kjøbstaden, som afgaa samtidig til Universitetet, hvor den førstes Modenhed ofte tillader ham den tidligste Afslutning af sine Studier. Side om Side sidder ofte i samme Klasse Grevens og Arbejderens Søn, og ikke altid er den første den dygtigste».

3.

Skolepengenes Størrelse i disse tre Klasser bestemmes særskilt for hver Skole. Forsaavidt By og Amt yde Bidrag til denne Afdeling af Skolen enten til Fripladser eller til Lærerløn, bestemmes Skolepengene ved Forhandling mellem Skolens Forstanderskab og Amts- og Byraad.

Med Skolen kan forbindes en Smaaskole for Alderen fra det sjette til niende Aar, dog uden Udgift for det offentlige*).

Hvis man vel billiger dette Forslag om at lade de lærde Skoler gjøre mere Nytte ved at komme en større Del af Befolkningen til Gode, men frygter for, at en saadan Udvidelse skal paadrage Statskassen forøgede Udgifter til den lærde Skole, saa svarer jeg, støttende mig til en fleraarig Erfaring, at der ikke behøves en Øre dertil udover det, som de lærde Skoler nu koster. Vel vil nogen Tilbygning blive nødvendig adskillige Steder, men Udgifterne dertil ville let dækkes ved de forøgede Skolepenge fra de nu bestaaende fire nederste Klasser i Statsskolen, der ved den nye Indretning ville blive langt talrigere end tidligere. I Frederiksborg lærde Skole have de private Forberedelsesklasser bevirket, at den lærde Skoles Skolepenge i Aar overskride Skolepengene i 1876, da disse Klasser endnu ikke vare indrettede, med 3285 Kr., som altsaa ere indgaaede i den almindelige Skolefond uden nogensomhelst forøget Udgift til Skolen. Iøvrigt er det min private Mening, at baade Skolekassen og Befolkningen ville staa sig ved, at Skolepengene i de nu bestaaende to eller tre nederste Statsskoleklasser formindskedes noget.

De foregaaende Blade vise, at det, jeg anser for det vigtigste for de lærde Skolers Drift i Øjeblikket, er, at de faa et System af Klasser, der baade kunne optage Drengene,

---

*) I Hovedsagen efter norske Skolelov af 17de Jan. 1869 Kapp. I, V, VI.

naar de forlade Smaaskolen, det vil sige, i deres niende Aar, og tillige have Plads højere oppe for dem, der senere ønske at indtræde, idet saadanne i de forskjellige Klasser ville finde sammenarbejdede Hold, der i høj Grad ville lette Begyndelsens Vanskelighed for dem. Men skjønt jeg anser et saadant System af Klasser for ligesaa nødvendigt for Skolen, som forskjellige Stokværk ere det for Huset, anerkjender jeg dog fuldtud de Mænds Fortjeneste, der i de sidste Aar have drøftet Spørgsmaalene, om de nuværende Skolefag og deres Udstrækning ere tidsvarende, og om Undervisningens Methode ikke i flere Punkter trænger til Ændring. Kun synes det mig absolut nødvendigt, at Skolerne, før der tænkes paa Forandring, faa hele Organismer at anstille Prøverne med og ikke drage til Kampen som Krøblinge uden egne Ben*).

Jeg slutter derfor med: Ved mit Forslag ville langt flere af Befolkningen have Gavn af de lærde Skoler, Statskassen vil ikke bebyrdes med forøgede Udgifter dertil, og — hvad der ikke har ringe Betydning for vort lille Land — det højere Skolevæsen vil drage større Fordel af de Erfaringer, som kunne hentes fra de to andre skandinaviske Landes Skoler, hvortil mit Forslag støtter sig. De eneste, som komme til at lide under den foreslaaede Forandring, ville blive Lærerne, idet navnlig de af dem, som have skriftlige Arbejder, ville faa dobbelt at bestille i de fordoblede Klasser. Men da Staten ikke kan lade navnlig Adjunkterne arbejde længere under det økonomiske Tryk,

---

*) Vel have flere Skoler, faaet Manglen nogenlunde erstattet ved privat Hjælp, men dette er for denne Skoles Vedkommende kun blevet muligt ved et forunderligt Sammentræf af heldige Omstændigheder, der vel ville bære Skolen oppe for Øjeblikket, men hvorpaa intet sikkert kan bygges for Fremtiden. «Thi private Skoler komme og forsvinde, eftersom Tilfældet raader, og intet Sted, der ikke er af betydeligt Omfang, kan være sikkert paa, at nogen saadan Skole paa en given Tid er forhaanden».

som nu enhver af dem, der ikke har privat Formue, maa lide under, er her en Lejlighed, hvorved Befolkningen i Almindelighed kan gavnes og en Retfærdighedshandling udøves mod en Klasse Arbejdere, der af alle Statstjenere uden Sammenligning er behandlet mest stedmoderlig, naar Hensyn tages til Lærernes Forberedelsestid, før de fik Embede, og deres Arbejde, efterat de ere ansatte.

II.

Skoleefterretninger.

I. Examener S. 31. — II. Disciplene S. 40. — III. Lærerne og Lærefagenes Fordeling S. 50. — IV. Det i Skoleaaret læste eller indøvede S. 53. — V. Skolefester S. 66. — VI. Skolebeneficier og Legater S. 68. — VII. Videnskabelige Apparater S. 70 — IX. Udtog af Skolens Regnskaber S. 76. — X. Regler for Skolens daglige Orden S. 77. — XI. Lære- og Læsebøger i det nye Aar S. 79. — XII. Tidstavle for Prøverne S. 82.

I.

Examener.

A. Statsskolen.

1. Afgangsprøven for studerende Disciple af den sproglig-historiske Retning. Ifølge det fra Ministeriet modtagne Skema afholdtes den skriftlige Del af denne Prøve den 16de og 17de Juni; den mundtlige fra den 25de Juni til den 1ste Juli. Den Orden, hvori Prøven i de forskjellige Fag foretoges, er angiven i forrige Aars Program. Af Undervisningsinspektionen var Docent Thomsen tilstede og var Meddommer i Dansk, Latin og Fransk. Desuden var sendt fra Ministeriet Docent J. Petersen som Meddommer i Fysik, Cand. jur. Nissen som Meddommer i Engelsk og Adjunkt Hoff som Meddommer i Oldnordisk, Græsk og Historie.

Opgaverne til den skriftlige Prøve, der tilsendes fra Ministeriet, vare:

I Modersmaalet: 1. Bunden Opgave: Den nordamerikanske Frihedskrig og dens Betydning. — 2. Fri Opgave: Hvad gjør et Folk livskraftigt indadtil og stærkt udadtil?

Oversættelse fra Latin til Dansk: Si consideret aliquis universam mundi administrationem, intelliget profecto, quam vera sit sententia Stoicorum, qui aiunt nostri causa mundum esse constructum. Omnia enim, quibus constat quæque generat ex se mundus, ad utilitatem hominis accommodata sunt. Homo igne utitur ad calefaciendum et lucendum, ad coquendos cibos ferrumque fabricandum; utitur fontibus ad potum et ad lavacra, fluminibus ad agros irrigandos terminandasque regiones; utitur terra ad percipiendam fructuum varietatem, collibus ad vineta, planis ad segetem; utitur mari non solum ad commercia, verum etiam ad ubertatem omnis generis pis-

cium. Quod si his elementis utitur, quibus est proximus, non est dubium, quin et coelo utatur, quoniam et coelestium rerum officia ad fertilitatem terræ, ex qua vivimus, temperata sunt. Sol irrequietis cursibus orbes annuos conficit et aut oriens diem promit ad laborem aut occidens noctem terræ inducit ad requiem et tum abscessu longius ad meridiem tum accessu propius ad septentrionem hiemis et æstatis vicissitudines facit, ut et hibernis humoribus terra pingvescat et æstivis caloribus fruges mitescant. Luna quoque, nocturni temporis gubernatrix, amissi ac recepti luminis vicibus menstrua spatia moderatur et cæcas tenebris noctes fulgore claritatis suæ illustrat, ut opera humana sine labore ac molestia confici possint. Astra etiam cetera vel ortu vel occasu suo certis stationibus opportunitates temporum subministrant. Quin et mutas animantes in usum hominis a deo factas intelligimus, partim ad cibos partim ad vestitum partim ad operum auxilia. Sed Academici contra Stoicos disserentes solent quærere, cur, si deus omnia hominum causa fecerit, etiam multa contraria et inimica et pestifera nobis reperiantur quum in mari tum in terra. Quibus breviter responderi potest in hunc modum: Proposuit deus homini et bona et mala, quia sapientiam ei dedit, quæ tota fere in discernendis malis ac bonis sita est. Neque enim potest quisquam eligere meliora et scire, quid bonum sit, nisi sciat idem reiicere ac vitare, quæ mala sunt. Invicem sibi connexa sunt, ut sublato alterutro utrumque tolli sit necesse.

Irrequietus, rastløs.

Oversettelse fra Dansk til Fransk: Den 15de August 778 tildrog der sig, i en lille Dal i Pyrenæerne, som endnu den Dag idag er bekjendt under Navnet Roncevaux, et frygteligt Drama, som i flere Aarhundreder skulde begejstre alle de kristne Nationers Digtere. Historien fortæller os, at Frankernes Konge, Carl den store, kom tilbage fra et Tog til Spanien. I hans Bagtrop befandt sig alle Høvidsmændene for hans Hær og hele Blomsten af hans Hof. Den store Hær var passeret uden Uheld. Men pludselig i det Øjeblik, hvor Bagtroppen ankom i et snævert Pas, lod en forfærdelig Støj sig høre i de tykke Skove, hvormed denne Del af Pyrenæerne endnu er bedækket. Tusinder af Folk kom ud derfra og kastede sig over Carls Soldater. Det var Baskerne, hvem Haabet om et stort Bytte fristede, og som desuden, ligesom alle Bjærgboere, ikke holdt af, at man saaledes krænkede deres Bjærge. De trængte Frankerne ned i den lille Dal, som er der ganske i Nærheden, for at gjøre sig den Glæde lettere at nedhugge dem. Og i Virkeligheden nedhuggede de dem lige til den sidste. Det er

saaledes, at hin Roland døde, hvem Sagnet mere og mere har gjort til Midtpunktet i hele denne Fortælling og til Helten i hele dette Drama. Blandt de Digte, som ere blevne helligede denne Helts Ære, er intet berømt end Rolandskvadet. Vi kjende ikke dets Forfatter, men man kan ikke tvivle paa, at det er blevet forfattet af en Mand fra Normandiet henimod Slutningen af det ellefte Aarhundrede.

Den 15de August 778 skrives helt med Bogstaver. Bagtrop — arrière-garde. Blomst — élite. Pas — passage. Bjærgboer — montagnard. trænge ned — précipiter. gjøre — udtr. give. nedhugge — égorger. Sagn — légende. hvem . . . har gjort til — udtr. af hvem . . . har gjort. Kvad — chanson. Mand fra Normandiet — normand.

2. Oprykningsprøve for fjerde Klasse: Ifølge det fra Ministeriet modtagne Skema og ifølge Skolens egen Bestemmelse afholdtes den skriftlige Del af denne Prøve fra den 16de til den 18de Juni, den mundtlige fra den 25de Juni til den 9de Juli, saaledes som det er opført i forrige Aars Program. Af Undervisningsinspektionen var Docent Thomsen Meddommer i Latin, Docent J. Petersen i Mathematik, Docent Warming i Naturhistorie og Geografi, Cand jur. Nissen i Tysk. Desuden var Kammerjunker Scholten Meddommer i Fransk og Oberst v. Arnholtz i Historie.

De Opgaver, der sendes fra Ministeriet, vare følgende:

! Modersmaalet: De vigtigste Polardyr paa Land og i Hav og deres Betydning.

I Oversættelse fra Dansk til Latin: Efter at Codrus var død 1068 før Christi Fødsel, var der ingen Konge i Athen. Statens Styrelse blev overdraget Øvrighedspersoner, men den havde endnu ingen Love. Da der derfor ikke var Fred iblandt Borgerne, og Staten plagedes af Uenighed, gav Draco Athenienserne Love i Aaret 624; men disse Love vare saa strenge, at Folket sagde, de vare skrevne med Blod, og tredive Aar senere blev Solon, en Mand af stor Retsindighed og en af Statens Archonter, udnævnt til at grundlægge ligesom en ny Stat ved Love. Han udmærkede sig ved en saadan Visdom og et saa stort Maadehold, at han blev baade Almuen og Raadet kjær. Hvor berømte Solons Love vare over

hele Grækenland og i Italien, have mange Skribenter fortalt. Deres Rygte naaede endog til Rom, hvor Folket besluttede at sende Gesandter til Athen for at lære disse Love at kjende. Dog var der kun en ringe Lighed imellem dem og de Love, som Decemvirerne efter disse Gesandters Tilbagekomst skreve i Rom, og som bleve kaldte de tolv Tavlers Love.

Styrelse — administratio. Øvrighedsperson — magistratus. plage — vexare. Retsindighed — justitia. grundlægge — condere. ligesom — velut. Raadet — senatus. Skribenter — scriptores. naa — pervenire.

I Arithmetik: 1. 840 Tønder Korn kjøbes à 10 Kr. 50 Øre og sendes med $4\frac{1}{6}$ Procents Omkostninger til Norge; $\frac{1}{8}$ af Kornet fordærvs af Søvand og sælges for 5 Kr. pr. Tønde. Resten sælges saaledes, at der tjenes $7\frac{1}{7}$ Procent paa hele Handelen.

Hvad er da hele Partiet solgt for? Hvor meget er der betalt for 1 Tønde af det ufordærvede Korn?

2. Hvorledes kan man af en given Proportion danne nye Proportioner ved Addition og Subtraktion af Leddene?

Sætningerne bevises og anvendes dernæst paa følgende Op-gaver:

a. Tallet 1000 deles i to Dele, hvis Forhold er som $\sqrt{3}$ til $\sqrt{2}$. Delene findes med en Nøjagtighed af 0,1.

b. Ligningen
$$\frac{x + a}{b - x} = \frac{x - b}{a - x}$$

opløses med Hensyn til x , og det fundne Udtryk prøves ved Indsættelse i Ligningen.

c. Af Ligningen
$$\frac{\log ax}{\log bx} = \frac{\log x}{\log b}$$

findes $\log x$, og Udtrykkets Rigtighed prøves.

I Geometri: 1. I Siden AB af Trekanten ABC er der givet et Punkt M. Trekanten MBC afskæres og erstattes ved en anden MCN lige saa stor saaledes, at der dannes en ny Trekant AMN lige stor med ABC.

I Siden AB af Trekanten ABC er der givet to Punkter L og M. Trekanten MBC erstattes ved en anden lige saa stor, MNC, og LAC ved en anden lige saa stor, LNC, saaledes, at der dannes en ny Trekant LMN lige saa stor som ABC.

2. I en Cirkel med Radius r er indskrevet en regelmæssig Tolvkant. Man skal finde dennes Side, Diagonalerne fra samme Vinkelspids til alle de øvrige og Arealet af det af Tolvkantsiden afskaarne Segment (Afsnit).

3. I en Cirkel med Radius 10 Alen er givet Buen AB 8 Alen lang, Buen CD 12 Alen lang. Korderne AC og BD skjære hinanden i et Punkt O indenfor Cirkelperiferien. Hvor mange Grader, Minuter og Sekunder indeholder Vinklen AOB?

3. Afgangsprøve af højere Grad for Realdisciple.
 Prøverne holdtes i samme Orden som for 4de Klasses studerende Disciple; ligeledes vare de skriftlige Opgaver i Modersmaal og Mathematik de samme; i Engelsk var Kommandør Frølich Meddommer, i Naturlære Dr. Willemoes.

Tysk Stil: Da Napoleon i Krigen mod Preussen hurtig var ankommen som Sejrherre foran Berlin og der fik den Efterretning, at Levningerne af den preussiske Hær trængtes haardt, og at Spandau havde overgivet sig, saa udtrykte han sine Soldater sin Tak i følgende Ord: Soldater, I have ikke skuffet mit Haab, Eders Bedrifter svare ganske til det franske Folks Forventninger! Fjenderne ere dels faldne ved Sværdet, dels fangne. Vi have taget 60 Kanoner og 65 Faner, 3 Fæstninger ere i vor Magt. Lige til Oder er Kongeriget Preussen besat af vore Vaaben, en Del af vore Tropper er draget ind i Hovedstaden. Denne Hæder tilhører Eder, Soldater; I have alle kappedes om at yde Eders Kejser udmærket Tjeneste. I ville være uovervindelige, saa længe denne Aand besjæler Eder. Gaar derfor nu ogsaa Russerne modig i Møde, forskrækkes ikke for den nye Fjende, fornyer i Preussen Slaget ved Austerlitz. Snart ville nye Hære følge efter Eder, for at hævde Eders Erobringer

Levning — Ueberrest. trænge — drängen. overgive sig — sich ergeben. udtrykke — ausdrücken. skuffe — täuschen. Bedrift — That. svare til — entsprechen. kappes — wetteifern. yde — leisten. Tjeneste — Diensti Flertallet. besjæle — beseelen. fornye — erneuern. følge efter — nachfolgen. hævde — behaupten.

Tallene skrives med Bogstaver.

4. Den almindelige Aarsprøve: Den skriftlige holdtes fra den 16de til 18de Juni; den mundtlige fra den 3die til 10de Juli i den Orden, som er angiven i forrige Aars Program. Som Meddommere vare af fremmede indbudne: Oberst v. Arnholtz, Kjøbmand Chr.

Aabye, Løitnant v. Ellbrecht, Pastorerne Falkenskjold og Malling, Kommandørerne Frølich og Jacobsen, Fuldmægtig Hanson, Lægerne Hansen, Plesner og Willemoes, Branddirektør Jespersen, Apotheker Permin, Prokurator Raaschou, Cand. E. v. d. Recke, Kammerjunker Scholten.

5. Halvaarsprøven, der holdtes umiddelbart før Jul, var baade skriftlig og mundtlig for 6te, 5te og 1ste Kl. og for de Disciple i 3die Kl., der forberedes til den lille Realexamen, dog ikke i alle Fag; for 3die og 2den Kl. blot skriftlig.

B. Elementarskolen.

1. Aarsprøven: Den skriftlige holdtes den 16de og 17de Juni; den mundtlige fra 3die til 10de Juli i den Orden, som er angiven i forrige Aars Program. —
2. Halvaarsprøven, der baade var skriftlig og mundtlig, dog ikke i alle Fag, holdtes umiddelbart før Jul.

C. Smaaskolen.

Aarsprøven: Der skriftlige holdtes den 26de og 27de Juni; den mundtlige den 2den Juli.

D. Udfaldet af Afgangsprøverne.

Til Afgangsexamen for studerende Disciple indstillede sig fire, nemlig:

Ludvig Mantzius Hermand Larssen-Parsbech, Søn af Proprietær P., f. den 4de Februar 1862, opt. den 23de Aug. 1871 i 1ste Kl.

Johannes Frederik Leopold August Damm, Søn af fhv. Forpagter D., f. den 26de Nov. 1861, opt. den 3die Maj 1872 i 1ste Kl.

Hans Nielsen Hansen, Søn af Parcellist H., f. den 9de Mai 1860, opt. den 10de Jan. 1873 i 2den Kl.

Carl Emil Stepheni Stephensen, Søn af Herredsfuld­mægtig S., f. den 2den Okt. 1861, opt. den 23de Aug. 1871 i 1ste Kl.

Til Realexamen af højere Grad indstillede sig fire Disciple, nemlig:

Knud Andreas Valdemar Knudsen, Søn af Parti­culier K., f. den 19de Okt. 1864, opt. den 1ste Nov. 1876 i 2den Kl.

Frederik Vilhelm Limpricht, Søn af Forpagter L., f. den 18de Marts 1874, opt. den 15de Aug. 1875 i 1ste Kl.

Emanuel Philip Andreas Reehoff, Søn af afd. Kjøbmand R., f. den 20de Sept. 1862, opt. den 15de Aug. 1875 i 1ste Kl.

Herman Adolph Johannes Bauditz, Søn af afd. Kammerjunker B., f. den 19de Juli 1861, opt. den 1ste April 1875 i 2den Kl.

Til Oprykningsprøve i 5te Kl. indstillede sig fire Disciple, nemlig:

Frederik Louis Jensen, Søn af afd. Jæger J., f. den 2den Okt. 1862, opt. den 15de Aug. 1876 i 2den Kl.

Valdemar Gørtz, Søn af Kaptain, Branddirektør G., f. den 14de April 1863, opt. den 23de Aug. 1871 i (dav.) 1ste Kl.

Valdmar Henningsen, Søn af Sognepræst H., f. den 21de Marts 1863, opt. den 15de Aug. 1874 i 1ste Kl.

Johannes Severin Wandall, Søn af afd. Sognepræst Prof. W., f. den 26de Juni 1862, opt. den 15de Aug. 1879 i 5te Kl.

Alle bestod med det Udfald, som nedenfor er angivet.

Afgangsexamen

	Points ved Aarsprøven i 4de Kl.	Dansk.		Skriftlig Latin.	Mundtlig Latin	
		I.	II.		læst.	ikke læst.
H. Larssen-Parsbech	81	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	mg. ÷	ug.
J. F. L. Damm	67	ug	ug. ÷	mg. +	mg. +	mg. -
C. E. Stephensen . .	69	mg.	mg.	mg.	mg. ÷	mg. -
H. N. Hansen	66	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +	mg. +

Realexamen

	Dansk.	Fransk.	Tysk.	Engelsk.	Historie
J. Reehoff	mg. ÷	mg.	mg. ÷	mg. +	ug. +
F. Limpricht	mg.	ug. ÷	mg. +	ug. ÷	g.
H. Bauditz	g.	mg. +	ug. ÷	mg. +	tg.
A. Knudsen	mg. ÷	mg.	mg. ÷	ug	ug.

Oprykningsprøve

	Dansk.	Latin, skriftlig.	Latin, mundtlig.	Græsk.	Tysk.
F. L. Jensen	mg.	mg.	mg. ÷	mg.	g. ÷
V. Gørtz	g. +	mg	g.	mg. ÷	mg. ÷
V. Henningsen	g. +	tg. ÷	tg. +	mg. ÷	g. ÷
J. Wandall	mg.	g. +	g. +	g. +	mg. +

*) Disse Karakterer ere fra Disciplens Examen v

for Studerende.

Græsk.	Historie.	Natur- lære.	Engelsk.	Fransk.	Old- nordisk.	Hovedkarakter.
ug.	mg.+	ug.	ug.÷	mg.+	mg.+	Første Karakter = 104.
ug.	mg.	mg.÷	mg.+	mg.÷	mg.÷	Første Karakter = 100.
ug.÷	g.+	mg.÷	mg.+	mg.÷	mg.	Første Karakter = 95.
ug.	g.	mg.+	mg.	mg.÷	mg.	Første Karakter = 96.

af højere Grad.

Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Natur- historie.	Naturlære.	Points.
mg.÷	g.-	g.+	mg.÷	g+	70.
g.	mg.	mg.+	g.+	mg.	74.
mg.	tg.+	tg.÷	g.+	g.+	55.
mg.+	g.+	mg.	mg.+	g.+	77.

til 5te Klasse.

Fransk.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Natur- historie.	Points.
ug.÷	mg.+	ug.÷	ug.	ug.	ug.	78
mg.+	mg.	ug.÷	g.+	g+	mg.	71
mg.	mg.+	g.+	g.÷	tg.+	g.	49
ug.÷	ug.÷	ug.	g.	mdl.+	ug.	62
		*)	*)	*)	*)	

II.

Disciplene.

Frederiksborg Lærestanstalt, der baade er lærd Skole og Realskole, har nu 182 Disciple (forrhge Aar 158), nemlig i Statsskolen 83, i Elementarskolen 79, i Smaaskolen 20.

A. Statsskolen.

Ved Udgangen af forrige Skoleaar var Disciplenes Antal 70, deraf udgik 4 efter at have bestaaet Afgangsprøven til Universitetet, 4 efter bestaaet Realexamen af højere Grad. Efter Aarsprøven udmeldtes fra 3die Kl. H. L. C. Carlsen, A. F. V. Petersen, A. P. U. G. Damm og N. F. S. Langkilde, fra 2den Kl. C. H. Andersen og L. P. V. Nielsen, fra 1ste Kl. V. C. A. D. Hansen og J. F. U. Dam. Derimod optoges 31, nemlig 24 i 1ste Kl., 5 i 2den Kl., 1 i 3die Kl. og 1 i 5te Kl.

Disciplene opføres nedenfor efter den Plads, som de fik efter Sammenregning for April. Kun 6te og 5te Kl. ere ordnede efter Halvaarsprøvens Udfald. I Fortegnelsen er der sat et N efter hver iaar optagen Discipel.

6te og 5te Klasse.

1. Hans Ivar Carl Mathiesen, Søn af Mejeriforpagter M., f. den 23de Marts 1861, opt. den 15de Aug. 1875 i 2den Kl.
2. Carl Sophus Jensen, S. af Lærer J., f. den 22de Marts 1862, opt. den 15de Aug. 1876 i 3die Kl.

3. Johannes Severin Wandall, Søn af afd. Sognepræst, Prof. W., f. den 26de Juni 1862, opt. den 15de Aug. 1879 i 5te Kl. N.
4. Frederik Louis Jensen, Søn af afd. Jæger J., f. d. 2den Okt. 1862, opt. i 2den Kl. den 15de Aug. 1876.
5. Valdemar Gørtz, Søn af Kaptain, Branddirektør G., f. den 14de April 1863, opt. den 23de Aug. i (dav.) 1ste Kl.
6. Valdemar Henningsen, Søn af Sognepræst H., f. den 21de Mai 1863, opt. den 15de August 1874 i 1ste Kl.

4de Klasse.

- St. 1. Thorvald Sundorph, Søn af Partikulier S., f. den 19de Okt. 1863, opt. den 11te April 1877 i 1ste Kl.
- 2 Julius Marius Hersom, Søn af Kjøbmand H., f. den 2den Sept. 1864, opt. den 15de Aug. 1876 i 1ste Kl.
  3. Jens Peder Jeppe Jensen, Søn af Væver J., f. den 24de Jan. 1863, opt. den 15de Aug. 1876 i 1ste Kl.
  4. Carl Frederik Peter Mortensen, Søn af kgl. Skovfoged M., f. den 25de Maj 1864, opt. den 15de Aug. 1876 i 1ste Kl.
  5. Anton Günther Ellbrecht, Søn af Løitnant v. E., f. den 24de Febr. 1864, opt. den 15de Aug. 1875 i 1ste Kl.
  6. Otto Vilhelm Lorentzen Rundin, Søn af Proprietær R., f. den 17de April 1864, opt. den 15de Aug. 1876 i 1ste Kl.
  7. Frederik Ludvig Høeg, Søn af Skolelærer H., f. den 27de Juli 1864, opt. den 15de August 1875 i 1ste Kl.
- R. 8. Christian Peter Henrik Frederik Hansen, Søn af Rebslager H., f. den 26de Juni 1864, opt. den 15de Aug. 1877 i 2den Kl.
9. Aage Harren Nielsen, Søn af Proprietær N., f. den 29de Aug. 1864, opt. den 15de Aug. 1878 i 3die Kl.
  10. Joachim Gregers Wedell-Wedellsborg, Søn af afd. Baron W.-W., f. den 4de Nov. 1863, opt. den 15de Aug. 1876 i 1ste Kl.
  11. Arnold Christian Jensen, Søn af kgl. Skovfoged J., f. den 1ste Decbr. 1862, opt. den 15de Aug. 1876 i 2den Kl.

3die Klasse.

- St. 1. Peter Viggo Martin Vilhelm Tage Jensen, Søn af afd. Jagtjunker J., f. den 2den Juli 1865, opt. den 15de Aug. 1877 i 1ste Kl.
2. Peer Sophus Wedell-Wedellsborg, Søn af afd. Baron W.-W, f. den 14de Decbr. 1864, opt. den 15de Aug. 1877 i 1ste Kl.
3. Martin Rasmussen, Søn af Jordbruger R., f. den 12te Juni 1865, opt. den 15de Aug. 1877 i 1ste Kl.
4. Albert Købke Gottlieb, Søn af Skibskaptain G., f. den 22de Januar 1864, opt. den 15de Aug. 1879 i 3die Kl. N.
5. Ove Vilhelm Petersen, Søn af Adjunkt P., f. den 18de Marts 1866, opt. den 15de Aug. 1877 i 1ste Kl.
6. Frederik Christian Burmeister, Søn af afd. Kammerjunker B., f. den 27de Juni 1865, opt. den 15de Aug. 1876 i 1ste Kl.
7. Victor Henrik Christian Hansen, Søn af Skolelærer H., f. den 11te April 1865, opt. den 15de Aug. 1877 i 1ste Kl.
- R. 8. Peter Emil Nielsen, Søn af fhv. Pedel N., f. den 4de Nov. 1865, opt. den 15de Aug. 1877 i 1ste Kl.
9. Frederik Louis Carl Peter Møller, Søn af Gartner M., f. den 10de Okt 1864, opt. den 1ste Okt. 1877 i 1ste Kl.
10. Georg Lauritz Gegner, Søn af afd. Kjøbmand G., f. den 12te Mai 1864, opt. den 15de Aug. 1877 i 1ste Kl.
11. Ludvig Frederik Erasmus Brüel, Søn af Forpagter B., f. den 9de Februar 1865, opt. den 15de August 1877 i 1ste Kl.
12. Valdemar Andreas Christian Hansen, Søn af Gaardejer H., f. den 9de Aug. 1863, opt. den 6te Maj 1878 i 1ste Kl.

2den Klasse.

- St. 1. Johan Christian Steffensen, Søn af Skolelærer S., f. den 11te Marts 1866, opt. den 15de Aug. 1878.
2. Jens Peter Christian Raaslev Christiansen, Søn af afd. Gaardejer C., f. den 8de Juni 1866, opt. den 15de Aug. 1878
3. Einar Berg, Søn af Folkethingsmand B., f. den 1ste Sept. 1866, opt. den 1ste April 1879.

4. Adolph Severin Jensen, Søn af Sadelmager J., f. den 13de Maj 1866, opt. den 15de August 1878.
  5. Peter Christian Pedersen, Søn af Gaardejer P., f. den 5te Marts 1865, opt. den 15de Aug. 1878.
  6. Niels Vilhelm Abben, Søn af Tømmermester A., f. den 26de Marts 1867, opt. den 15de Aug. 1878.
  7. Andreas Immanuel Fich, Søn af Sognepræst F., f. den 19de Dec. 1865, opt. den 15de Aug. 1879.
  8. Axel Claudius Kilerich Andersen, Søn af fhv. Møller A., født den 12te Oktober 1867, opt. den 15de Aug. 1878.
  9. Georg Henrik Lasson, Søn af afd. Proprietær L., f. den 19de Okt. 1866, opt. den 15de Aug. 1878.
  10. Carl Theodor Philipsen, Søn af afd. Brauddirektør P., f. den 17de Sept. 1866, opt. den 15de Aug. 1877.
  11. Ludvig Rasmus Kock, Søn af afd. Proprietær K., f. den 24de Dec. 1865, opt. den 15de August 1877.
  12. Sophus Theodor Peter Lichtenberg, Søn af Proprietær L., f. den 22de Februar 1867, opt. den 15de Aug. 1878.
  13. Frederik Christian Gørtz, Søn af Kaptain, Branddirektør G., f. den 26de April 1867, opt. den 15de Aug. 1878.
- R.
1. Valdemar Fabricius Hansen, Søn af prakt Læge H., f. den 17de Marts 1866, opt. den 1ste Jan. 1879.
  2. Fritz Charles Hansen, Søn af afd. Uhrmager H., f. den 31te Aug. 1865, opt. den 15de Aug. 1878.
  3. Jens Peter Sophus Christensen, Søn af Værts-husholder C., f. den 5te Juni 1865, opt. den 15de Aug. 1878.
  4. Fritz Høeg, Søn af Kjøbmand H., f. den 20de Marts 1866, opt. den 15de Aug. 1877.
  5. Otto Holger Hjernø, Søn af afd. Prokurator H., f. den 31te Juli 1866, opt. den 15de Aug. 1879. N.
  6. Guni Emanuel Vilhelm Engelbrecht Hersom, Søn af Kjøbmand H., f. den 12te Februar 1866, opt. den 15de August 1878.
  7. Carl Ferdinand Richard Jessen, Søn af afd. Manufakturhandler J., f. den 21de Maj 1865, opt. den 15de Aug. 1878.
  8. Frederik Christian Madsen, Søn af Proprietær M., f. den 4de Jan. 1864, opt. den 15de Aug. 1878.
  9. Ferdinand Andreas Rudolph Edvard Esbensen,

- Søn af Grosserer E., f. den 19de Juni 1865, opt. den 15de Aug. 1879. N.
10. Peter Schousbo Hjernø, Broder til Nr. 5, f. den 25de Juni 1865, opt. den 15de Aug. 1879. N.
  11. Johannes Poulsen, Søn af Drager P., f. den 19de Okt. 1865, opt. den 15de Aug. 1879.
  12. Olaf Plenge, Søn af Proprietær P., f. den 22de Nov. 1864, opt. den 15de Aug. 1879.

1ste Klasse.

- St. 1. Søren Andersen, Søn af Gaardejer Nielsen, f. den 13de August 1866, opt. den 15de August 1879. N.
2. Theodor Mortensen, Søn af Skolelærer M., f. den 22de Februar 1868, opt. den 15de August 1879. N.
  3. Jens Christian Eduard Diderichsen, Søn af Kjøtmand D., f. den 14de Jan. 1866, opt. den 1ste Maj 1879.
  4. Carl Valdemar Wivel, Søn af Bogbindermester W., f. den 30te Nov. 1867, opt. den 15de Aug. 1879. N.
  5. Christian Nicolai Benthin, Søn af Proprietær B., f. den 25de Mai 1866, opt. den 15de August 1878.
  6. Emil Alexander Amonsens, Søn af Forpagter A., f. den 8de September 1866, opt. den 15de Aug. 1878.
  7. Frederik Christian Hammerich, Søn af Kancelliraad H., f. den 23de April 1868, opt. den 15de Aug. 1879. N.
  8. Viggo Schaumburg, Søn af Oberst v. S., f. den 16de Marts 1866, opt. den 14de Januar 1880 N
  9. Jens Johannes Graae, Søn af afd. Proprietær G., f. den 31te Dec 1866, opt. den 15de Aug 1879. N.
  10. Julius Vilhelm Gustav Wedell-Wedellsborg, Broder til Nr. 5 i 3die Kl., f. den 14de Mai 1866, opt. den 15de August 1879. N.
  11. Oscar Heegaard Nielsen, Søn af kgl. Skovfoged N., f. den 11te Dec. 1867, opt. den 15de Aug 1879. N.
  12. Vilhelm Theodor Benthin, Broder til Nr. 5, f. den 17de Marts 1868, opt. den 15de August 1879 N.
- R. 1. Hans Larsen, Søn af Uhrmager L., f. den 5te Februar 1866, opt. den 15de August 1879. N.
2. Ole Jacob Valdemar Pheiffer, Søn af Skomagemester P., f. den 12te Juli 1866, opt. den 15de Aug. 1879. N.
  3. Frode Rump, Søn af Glarmester Rump, f. den 25de December 1866, opt. den 15de August 1879. N.

4. Albert Lothar Niels Johansen, Søn af Savværksformand J., f. den 9de August 1867, opt. den 15de August 1879. N.
5. Gustav Rundin, Broder til Nr. 9 i 4de Kl, f. den 11te Januar 1866, opt. den 15de August 1878.
6. Elof Christian Fritz Vilhelm Nielsen, Søn af Værts-husholder N., f. den 16de September 1866, opt. den 15de August 1879. N.
7. Carl Bernhard Georg Kock, Søn af afd. Proprietær K., f. den 17de Feb. 1867, opt. den 15de Aug. 1879. N.
8. Peter Carl Lauritz Petersen, Søn af Smedemester P., f. den 28de Mai 1866, opt. den 15de Aug. 1879. N.
9. Adolph William Johannes Sponneck, Søn af Grev v. S., f. den 27de Nov. 1865, opt. den 15de August 1879. N.
10. Hjalmar Carl Ludvig Gundel, Søn af Stationsforvalter G., f. den 19de September 1866, opt. den 15de August 1878.
11. Ludvig Richard Willerup, Søn af Kjøbmand W., f. den 23de Okt. 1866, opt. den 15de Aug 1879 N.
12. Bendt Peter Bendsen, Søn af Gaardejer B., f. den 25de Januar 1867, opt. den 15de August 1879. N.
13. Hans Peter Olsen, Søn af Slagtermester O., f. den 10de Mai 1866, opt. den 15de August 1879 N.
14. Oscar Louis Frederik Zillmer, Søn af Politibetjent Z., f. den 4de Maj 1866, opt. den 15de Aug. 1879. N.
15. Peter Christian Frølund, Søn af Værtshusholder F., f. den 24de Nov. 1866, opt. den 15de Aug. 1879. N.
16. Knud Plenge, Broder til Nr. 25 i 2den Kl., f. den 12te Oktober 1867, opt. den 15de August 1879. N.
17. Christian Frederik Schiøtz, Søn af Hestehandler S., f. den 24de Dec. 1867, opt. den 15de Aug. 1879. N.

B. Elementarskolen.

Ved forrige Skoleaars Slutning var Discipeltallet 66, deraf opflyttedes efter Examen 19 i Statsskolen og 2, H. Damm og C. Olesen, udmeldtes, da deres Forældre flyttede fra Byen. Ved det nye Skoleaars Begyndelse og i Løbet af Aaret optoges 36 Disciple. Efter Konfir-

mationen i sidste Feraar udmeldtes 2, P. J. Christensen og L. A. Hviid. For Øieblikket tæller Skolen 79. Ældste Klasse har i hele Aaret med Undtagelse af Skoleaarets første Maaned været delt i to sideordnede Klasser, da Discipeltallet i den største Del af Aaret udgjorde 33.

Ældste Klasse, A¹.

1) Jens Frederik Hansen, Søn af Gaardejer H. — 2) Charles Edvard Rasmus Drakenberg, Søn af Faktor D. — 3) Carl Ferdinand Valdemar Simonsen, Søn af Politibetjent S. — 4) Jørgen Halfdan Thorbjørn Knudsen, Søn af Kjøbmand K. — 5) Carl Hendrik Krebs, Søn af Kjøbmand K. — 6) Axel Brusck, Søn af Tobaksfabrikant B. — 7) Christian Peter Fobian, Søn af Garvermester F. — 8) Christian Georg Christensen, Søn af Værtshusholder C. — 9) Anders Ancker Madsen, Søn af Proprietær M. — 10) Hans Rudolph Wedell-Wedellsborg, Søn af afd. Baron W.-W. — 11) Vilhelm Herman Poulsen, Søn af Drager P. — 12) Lauritz Frederik Ferdinand Kielberg, Søn af Murermester K. — 13) Albert Christian Wivel, Søn af Bogbindermester W. — 14) Peter Johannes Theodor Sundstrøm, Søn af Kjøbmand S. — 15) Jens Christian Lund Madsen, Broder til Nr. 9. — 16) Holger Nicolai Rundin, Søn af Proprietær R.

Ældste Klasse, A².

1) Eberhard Helmuth Ellbrecht, Søn af Løitnant v. E. — 2) Niels Jensen, Søn af Afbygger J. — 3) Conrad Jacob Møller, Søn af Kjøbmand M. — 4) Sigurd Berg, Søn af Folkethingsmand B. — 5) Thorvald Olaf Christensen, Søn af Murermester C. — 6) Israel Olsen Israelsen, Søn af Gaardejer I. — 7) Eilert Anthon Restrup, Søn af Skomagermester R. — 8) August Mentz, Søn af Kjøbmand M. — 9) Axel Emanuel Jørgen Jensen, Søn af Banemester J. — 10) Frederik Christian Israelsen, Broder til Nr. 6. — 11) Erik Plenge, Søn af Forpagter P. — 12) Johannes Olsen, Søn af Husmand O. — 13) Christian Galberg Olsen, Søn af Hotel-ejer O. — 14) Alfred Jacobsen, Søn af Kommandør J. — 15) Edvard August Raaschou, Søn af Prokurator R.

— 16) Carl Jørgen Wesenberg Lund, Søn af Skibsfører L.

Næstældste Klasse, B.

1) Hans Johannes Prætorius Jensen, Søn af Møller J. — 2) Niels Daniel Olsen, Søn af Arbejdsmand O. — 3) Valdemar Frederik Olsen, Søn af Møllermestersvend O. — 4) Hans Peter Valdemar Hansen, Søn af Postbud H. — 5) Frederik Frølich, Søn af Kommandør F. — 6) Sophus Vilhelm Lund Ortved, Søn af kgl. Skovfoged O. — 7) Theodor Vilhelm Raaschou, Søn af Prokurator R. — 8) Aage Langkilde, Søn af Prokurator L. — 9) Carl Nicolai Isak Bonnesen, Søn af Landinspektør B. — 10) Julius Joachim Bernhard Halberg, Søn af Guldsmed H. — 11) Frits Julius Jørgensen, Søn af kgl. Skovfoged J. — 12) Carl Antonius Winther, Søn af Fiskehandler W. — 13) Thorvald Nicolai Severin Petersen, Søn af Tobaksfabrikant P. — 14) Carl Christian Raaschou, Broder til Nr 7. — 15) Christian Theodor Jensen, Broder til Nr. 9 i A². — 16) Carl Frederik Olsen, Søn af Slagtermester O. — 17) Emil August Valdemar Leidersdorff, Søn af Hotel-ejer L. — 18) Peter Petersen, Søn af Værtshusholder P. — 19) Hans Henning Toldo Hvid, Søn af Partikulier H. — 20) Hans Johannes Peter Kirketerp Nissen, Søn af Konditor N. — 21) William Julius Koch, Søn af afd. Proprietær K. *)

Yngste Klasse, C.

1) Gunner Petersen, Søn af Adjunkt P. — 2) Carl Ludvig Ellbrecht, Broder til Nr. 1 i A². — 3) Hans Peter Bendtsen, Søn af Gaardejer B. — 4) Hans Heinrich Møller, Søn af Mejeriforpagter M. — 5) Carl Emil Aaby, Søn af Kjøbmand A. — 6) Henrik Georg Olsen, Søn af Møller O. — 7) Eggert Christian Mad-sen, Broder til Nr 9 og Nr. 15 i A¹. — 8) Rasmus Malling Koch, Broder til Nr. 21 i B. — 9) Jacob Olaf Nielsen, Søn af fhv. Pedel N. — 10) Vilhelm Lauritz Nicolai Petersen, Søn af Bagermester P. — 11) Christian Frederik Drakenberg, Broder til Nr. 2 i A¹. — 12) Peter Martin Andersen, Søn af Værtshusholder A. — 13) Charles Sophus Petersen, Søn af Malermester P. — 14) Niels Owe Wiwel, Søn af Bogbindermester W.

*) Denne Discipel har paa Grund af Sygdom været fraværende den største Del af Aaret.

— 15) Carl Nielsen, Søn af Kjøbmand N. — 16) Andrew Camillo Larsen, Søn af Vognfabrikant L. — 17) Nicolai Peter Clausen, Søn af Teglværksejer C. — 18) Johannes Christian Grønfeldt, Søn af Bundtmager G. — 19) Hans Georg Christensen, Søn af Skovløber C. — 20) Johannes Otto Herman Neven, Søn af afd. Kjøbmand N. — 21) Oscar Petersen, Søn af Smedemester P. — 22) Gunni Rump, Søn af Glarmester R. — 23) Albert Valdemar Charles Thalbitzer, Søn af Proprietær T. — 24) Valdemar Foldberg, Søn af Møller F. — 25) Julius Nicolai Bart Andresen, Søn af Mejeriforpagter A. — 26) Niels Henrik Nielsen, Søn af Gaardejer, Sognefoged N.

C. Smaaskolen.

Ved forrige Skoleaars Slutning var Discipelantallet 22, deraf opflyttedes 7 i yngste Elementarklasse og 1 udmeldtes. I det nye Skoleaar optoges 6 i yngste Afdeling, saa at hele Antallet er 20, som danne 3 Partier.

Ældste Afdeling.

1) Holger Klingberg-Krebs, Søn af Kjøbmand K.-K. — 2) Georg Philipsen, Søn af afd. Branddirektør P. — 3) Emil Valdemar Kielberg, Søn af Murermester K. — 4) Peter Sørensen, Søn af Proprietær S.

Mellemste Klasse.

1) Thorvald Ferdinand Jensen, Søn af Restauratør J. — 2) Johannes Madsen, Søn af Proprietær M. — 3) Viggo Berg, Søn af Folkethingsmand B. — 4) Harald Anders Olsen, Søn af Hotelejer O. — 5) Georg Carl Jensen, Søn af Banemester J. — 6) Christian Hostrup Glæser, Søn af Organist G. — 7) Jacob Johan Oscar Sigismund Hansen, Søn af Rebslagermester H. — 8) Peter Georg Raaschou, Søn af Prokurator R. — 9) Alfred Philip Cohen, Søn af Kjøbmand C. — 10) Levin Philip Cohen, Broder til Nr. 9.

Yngste Afdeling.

1) Frederik Christian Zilmer, Søn af Politibetjent Z. — 2) Peter Julius Larsen, Søn af Detailhandler L. — 3) Alexander Viggo Jensen, Broder til Nr. 1 i mellemste Afdeling — 4) Christian Thorvald Joachim Simonsen, Søn af Politibetjent S. — 5) Christian Anders Carl Jen-

sen, Broder til Nr. 3. — 6) Hjalmar Berg, Broder til Nr. 3 i 2den Afdeling.*)

Disciplenes Hjemstavn og Forældrenes Stand.

Fra Hillerød By er der 88 Disciple, fra det øvrige Amt 81, fra Kjøbenhavn 8, fra det øvrige Sjælland 4, fra Jylland 1.

Af disse Disciple ere 46 Sønner af større eller mindre Landbrugere; 73 Sønner af Handelsmænd, Haandværkere og andre Industridrivende, 3 Sønner af Præster, 9 Sønner af Skolelærere, 4 Sønner af Militære, 39 Sønner af andre Embeds- og Bestillingsmænd, 2 Sønner af Sømænd, 6 Sønner af Particulier.

Da Disciplene sidste Gang før Juleferien vare samlede med os Lærere, følte jeg Trang til at henvende følgende Ord til dem: „Vi have i dette Efteraar været hjemsøgte af Sygdom mere end sædvanlig. Jeg kan sige, at det i de 15 Aar, jeg har været her ved Skolen, er første Gang, at en Flerhed af Disciple paa eengang ere blevne borte fra Skolen paa Grund af Ildebefindende. Skjønt vi jo med Taalmod maa bære de Tilskikkelser, den kjære Gud sender os, tør jeg ikke nægte, at det haardeste, der har mødt mig som Skoleforstander, har truffet mig i disse Dage, en Hjem søgelse saa tung og uventet, at jeg gamle Mand behøvede hele min tillidsfulde Hengivelse i Forsynets Styrelse for at faa Sjælsro og Arbejdsdygtighed den Morgen, da det kort før Undervisningens Begyndelse hed sig, at Vilhelm Beck var død for en Time siden. Jeg kunde ikke tro, hvad der blev sagt. Et Par Dage iforvejen havde jeg jo set hans glade og tilfredse Ansigt imellem os. Men Visheden kom snart. Han gik bort ren og skyldfri, elsket af os alle, saavel Lærere som Disciple, thi han var baade en kjærlig Dreng og en dygtig Dreng. Lad os være Forsynet taknemlige for den Tid, vi havde ham iblandt os.**)

*) Har paa Grund af Svagelighed været borte fra Skolen en stor Del af Aaret.

**) Vilhelm Beck, Søn af Sognepræst Beck i Ørslev, f. den 20de April 1865, blev optagen i denne Skoles anden Klasse. Enhæftig Difteritis bortrev ham i Løbet af faa Dage, den 11te December f. A.

III.

Lærerne og Lærefagenes Fordeling.

A. Statsskolen.

Rektor:	Latin og Græsk i VI. og V. Kl.	17	Timer.
Overlærer Reinhard:	Latin og Græsk i IV. og III. Kl.	25	—
—	Børre*): Religion i VI—I.; Fransk i IV—I. R.; Dansk i III.; Skrivning i III. og II.	25	—
Adjunkt Hertel*):	Dansk i I. st., Tysk i IV. —I.; Latin i I. st.	23	—
—	Petersen*): Naturhistorie i IV.—I.; Naturlære i IV. og III.; Geografi i IV.; Geometri i II. og I.	24	—
—	Bendz: Naturlære i VI. og V.; Matematik og Regning i IV.—I.; Naturlære i II. r og I. r.	32	—
—	Bricka*): Oldnordisk og Historie i VI. og V.; Historie i IV., III. og II.; Latin og Dansk i II.; Tegning i IV. R.	32	—
—	Kieler*): Dansk og Fransk i VI. og V.; Engelsk i VI.—I.; Dansk i IV.; Geografi i II.	33	—
Cand. mag. Aagaard*):	Hist. i I.; Geografi i III. og I.; Dansk og Tysk i I. R., Fransk i I. st.; Tegning i II. R.	30	—
Kommunelærer Rasmussen:	Tegning i III. R.	2	—
Exm. Lærer Godskesen:	Skrivning i I. st. og Tegning i I. R.	4	—
Kommandersergent From:	Skrivning i I. R.; Gymnastik og Svømning i hele Skolen	18	—
Kommandør Jacobsen,	senere Løitnant v. Ellbrecht og Gymnastiklæreren i Gang om Ugen fra April til Oktober Riffelskydning.		
Kantor Erslev:	Sang	4	—

*) Disse Lærere have tillige Tilsyn ved Gymnastik og med Over-sidderne Lørdag Eftermiddag. Adjunkt Hertel har Tilsyn ved Korsangen. Overlærer Børre har det almindelige Eftersyn af de skriftlige Arbejder.

Tabel over hvert Fags ugentlige Timer.

St. b. tyder den studerende Afdeling af en Klasse, R. Realafdelingen, F. angiver, at Timen er fælles for begge Klassers Afdelinger eller for to Klasser. Bogstavet r henviser til dem, der forberedes til Realexamen af lavere Grad.

	VI. og V.		IV.		III.		II.		I.		Ialt Timer.
	F.		St.	F. R	St.	F. R. r.	St.	F. R. r.	St.	F. R. r.	
Oldnordisk	2		2								4
Dansk og Svensk		2		2 1		2		2 1		3	12
Latin	2	5	2	8		7		8		6	39
Græsk	1	4	1	5		5					16
Tysk				2 1		2 1		2 2 1		2 1	15
Fransk		3		2		2		3		3	16
Engelsk	2		2		3		3		2		15
Religion og Bi- belhistorie		1				2		2		2 2	9
Historie	1	2	1	2 1		3 1 1		2		2 2 1	19
Geografi				2		1 1		2		2 2	10
Arithmetik, Geometri og Regning				5 2		4 2		6 1		6 7	33
Naturhistorie				2		2 1		2		2 2	11
Naturlære		3		3		2 1				1	10
Skrivning						1		1 1		2 2	7
Tegning				2		2		2		2	8
Ialt ugentl. Timer	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	

Sang	2		2		2		2		2		4
Gymnastik og Svømning	4		4		4		4		4		12

B. Elementarskolen.

Overlærer Børre: Religion i A ¹	2	Timer.
Adjunkt Hertel: Tysk i A ²	3	—
— Kieler: Dansk i A ¹	3	—
Examineret Lærer Godskesen: Naturhistorie og Tegning i A ¹⁻² ; Dansk og Religion i A ¹ ; Historie, Tysk og Regning i A ² ; Reg- ning og Tegning i B.; Regning i C	32	—
Examineret Lærer Schultz: Historie og Reg- ning i A ¹ ; Geografi og Skrivning i A ¹⁻² ; Tysk i B; Geografi og Naturhistorie i B. og C; Sang i hele Skolen	30	—
Examineret Lærerinde Frk. A. Berg: Fransk i A.; Religion og Dansk i B. og C. . . .	19	—
Frk. M. Berg: Historie og Skrivning i B.; Historie, Tysk, Skrivning og Tegning i C. . . .	20	—
Kommandersergent From: Gymnastik og Svømning i hele Skolen	12	—

Tablet over hvert Fags ugentlige Timer.

Den ældste Klasses to sideordnede Afdelinger have i nogle Timer været delte i to Hold, eftersom Disciplene enten læse baade Fransk og Tysk eller blot Tysk.

	Ældste Klasse (A).		Næstældste Klasse (B).	Yngste Klasse (C).
	1	2		
Dansk	3	3	5	4
Tysk	3	3	4	3
Fransk	1	4	1	”
Religion	2	2	2	2
Historie	3	3	4	3
Geografi	2	2	2	2
Naturhistorie	2	2	2	1
Regning	5	5	5	4
Skrivning		4	4	4
Tegning		2	2	2
Sang		1	1	1
Gymnastik og Svøm- ning		4	4	4
Ialt ugentlige Timer ..	36		35	30

C. Smaaskolen.

Frk. A. Berg: Religion, Historie, Geografi, Anskuelseslære og Regning.

Frk. M. Berg: Dansk, Sang og Skrivning.

Kommandersergent From: Gymnastik og Svømning.

IV.

Det i Skoleaaret læste og indøvede.

A. Statsskolen.

Dansk.

6te og 5te Kl. (Kieler). Den danske Literaturs Historie i dette Aarhundrede er meddelt i Foredrag af Læreren med stadig Tilknytning til forelæste Partier af de forskjellige Forfatteres Værker. 1 Gang om Maaneden har Disciplene skiftevis holdt Foredrag over selvvalgte Æmner af historisk Indhold. Svensk efter Hammerichs Læsebog. 28 Stile.

4de Kl. (Kieler) Hovedpunkterne i den danske Literatur ere gennemgaaede, knyttet til Oplæsning af Digterværker af Holberg, Ewald og Wessel, Baggesen og Øhlenschläger, Hauch, Hertz, Heiberg og Fru Gyllembourg. Realdisciplene have i en særskilt Time faaet gennemgaaet den græske Mythologi og oplæst antikke Digterværker i Oversættelse. 30 Stile.

3die Kl. (Børre). Hovedpunkterne af den nordiske Mythologi ere læste efter Arentzens og Thorsteinsons nordiske Mythologi. Øvelser ere holdte i Oplæsning af Digterværker af Holberg, Øhlenschläger, Hertz, samt i dansk Analyse. Et større Digt er læst udenad til Fremsigelse. En Hjemmestil er skreven hver Uge (ialt 28).

2den Kl. (Bricka). Øvelse i Oplæsning efter Holst's prosaiske Læsebog og sammes poetiske Læsebog benyttet til Udenadslæren af nogle Digte. Efter Bojesens Sprog-lære i Forbindelse med Analyse er Form- og Sætningslæren gennemgaaet. 1 Hjemmestil hver Uge, ialt 31.

1ste stud Kl. (Hertel.) Øvelser i Oplæsning efter Agerskovs, Nørregaards og Strøms Læsebog (3die Afdeling). Af samme Bog ere 6 Digte lærte til Fremsigelse. Bojesens danske Sproglære er, med Forbigaaelse af nogle Anmærkninger, læst og indøvet ved Analyse. 1 Hjemmestil hver Uge, ialt 33.

1ste Kl. R (Aagaard). I 3 Timer om Ugen Øvelse i Oplæsning efter Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog. Bojesens Sproglære læst og indøvet ved Analyse. Nogle Digte ere lærte udenad. 40 Stile ere skrevne i Hjemmet.

Oldnordisk.

6te Kl. (Bricka). Wimmers Læsebog gennemgaaet til S. 105. Grammatiken repeteret efter sammes Sproglære.

5te Kl (Bricka). Wimmers Læsebog S 1—40. Grammatikken gennemgaaet efter sammes Sproglære.

Latin.

6te Kl. (Rektor) Cicero: Lælius; Seneca: Ad Marciam consolatio, De providentia; Livius: lib VIII; Horati: epist. lib II, ars poëtica.

Til Afgangsprøven opgives: Cicero: Lælius, or. in Verr. IV; Seneca: Ad Marciam consolatio, De providentia; Livius: lib VIII; Tacitus: Histor. lib. I.; Vergil: Æneide lib III; Madvigii Carmina selecta: Catullus et Martialis; Horatius: Odarum lib I & II (exc. I 5, 13, 19, 23, 25, 33, 36; II 4, 5), epistol lib I & II, ars poëtica Cursorisk: Livius: lib. VI; Sallustins: Jugurtha; Cæsar: bell. civil. lib. I; Cicero: orat. in Catilinam III & IV. Extemporal Læsning efter Flemmer og Henriksen 65 Versioner. Thomsens romerske Antiquiteter, Tregders Literaturhistorie med Forbigaaelser.

5te Kl. (Rektor). Cicero: Lælius; Seneca: Ad Marciam consolatio, De providentia; Livius: lib. VIII, Horatii: odar: lib. I, epistol: lib. I.

Cursorisk og extemp: som 6te Kl med Undtagelse af Cicero: or. in Catil III & IV. 65 Versioner. Thomsens romerske Antiquiteter, Tregders Literaturhistorie med Forbigaaelser.

4de Kl. (Reinhard). Cicero: or. in Catil. III & IV. or. pr. l. Manil; Livii lib. VI. Vergil. lib. VI. Madvigs

Grammatik repeteret. Stile: paa Skolen 14, hjemme 49, mundtlige Stile 14 Gange, Versioner 3.

3die Kl. (Reinhard) Cicer or. in Catil I & II. Sallust bell Catil. Ovid Blochs Udvalg: Verdensaldrene og Deucalion. Madvigs Grammatik: Syntaxen Capp. 3—8, Formlære repeteret

Stile: paa Skolen 16, hjemme 55, mundtl. St. 6 Gange, Versioner 3.

2den stud. Kl. (Bricka). Cæsar: De bello Gallico libb I & II. Af Madvigs Gramm. repeteret det af Formlæren ifjor læste, endvidere læst af Syntaksen Reglerne om Casus og om Adjektivernes Brug; mundtlig gennemgaaet Hovedreglerne om Verber. 70 Stile, hvoraf 35 Skolestile, 35 Hjemmestile, mundtlig Stil lejlighedsvis i Læsetimerne

1ste Kl. (Hertel). Forchhammers Læsebog for de første Begyndere læst fuldstændig; Madvigs Gramm.: Formlæren i den Udstrækning, som Læsebogen kræver. Af de danske Stykker er en Del, efter først at være gennemgaaet, skreven som Stil paa Skolen; ialt 20 Stile.

Græsk.

6te Kl. (Rektor). Bergs Udvalg af Herodot S. 41—45, 77—88. Thriges Udvalg af Platon S. 11—42, 84—98, 102—108; Odysseen V, VI; Iliaden: XXII, XXIV Bog.

Til Afgangsprøven opgives: Bergs Udvalg af Herodot: 1—45, 56—88, Thriges Udvalg af Platon S. 11—42, 51—71, 84—108; Odysseen: V, VI, VII; Iliaden: III, XXII, XXIV; Petersens Anthologi: S. 1—10, S. 14 Nr. 4 — S. 16, S. 17 Nr. 2 — S. 19 Nr. 7, S. 21—25, S. 26 Asklepiades, S. 28 Nr. 6, S. 34 Nr. 1 — S. 41 Hybrias, S. 43 Nr. 1.

Tregders Mythologi og Literaturhistorie. — Antikviteter mundtlig gennemgaaede.

5te Kl. (Rektor). Bergs Udvalgs af Herodot S 41—45, 77—93, 101—111. Thriges Udvalg af Platon. S. 102—108; Odysseen V, VI; Iliaden XXII, XXIV; Tregders Mythologi og Literaturhistorie. — Antikviteter mundtlig gennemgaaede.

4de Kl. (Reinhard). Bergs Udvalg af Arrian o. f. S. 35—68. Homers Od. lib IV. Bergs Formlære repeteret og udvidet.

3die Kl. (Reinhard). Bergs Forskole; Bergs Læsebog 2den Afdeling S. 15—31. Bergs Gramm. Formlæren.

Tysk.

4de Kl. (Hertel.) Rung und Jürs „Deutsche Dichter“ og „Vilhelm Tell“. Simonsens Formlære og Syntax. Realafdelingen har særskilt læst en Del af Hachländers „Reise im Orient“. 50 Stile.

3die Kl. (Hertel). Hjorts Læsebog (4de Oplag) S. 159—162, 173—194, 291—302 og af dritter Cursus 437—475. Simonsens Formlære repeteret og af sammes Syntax (med Forbigaaelser) læst til 2det Afsnit. 30 Stile ere skrevne hjemme. Realafdelingen desuden af Toepfers Udvalg S. 88—162. Denne Afdeling har foruden de med den studerende Afdeling fælles Stile skrevet (hjemme) 30 særskilte.

2den Kl. (Hertel). Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne S. 142 til Euden. Simonsens Formlære. 30 Stile skrevne hjemme. Realafdelingen desuden af Toepfers Udvalg S. 1—135 og 32 Stile, skrevne hjemme.

1ste stud. Kl. (Hertel). Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne S. 75—135. Simonsens Formlære med nogle Forbigaaelser. 32 Stile, skrevne hjemme.

1ste R. Kl. (Aagaard). Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne S. 79—142. Af Simonsens Formlære er det vigtigste læst og repeteret. 30 Stile, hvoraf nogle ere skrevne paa Skolen.

Fransk.

6te og 5te Kl. (Kieler.) Dels som Maanedslæsning, dels paa Skolen: Herry & Burguy: La France littéraire, Victor Hugo S. 476—497; Lamartine S. 497—517. Alfred de Vigny S. 517—527. Lacretelle S. 547—556. Augustin Thierry S. 556—561. Thiers 561—578; desuden følgende Dramaer: Victor Hugo: Herman. Scribe: Un verre d'eau og Les contes de la reine de Navarre. Formlæren og Ordføjningslæren repeteret efter Pio. 83 Stile, deraf 26 paa Skolen.

6te Kl. har tillige læst om Maanedslæsning Alfred de Vigny: Cinq. Mars, 2 vol, og Thiers: Napoleon en Egypte et en Syrie.

4de Kl. (Børre). Borrings Etudes litt. S. 46—62, 147—186, 236—281. Formlæren efter Pio repeteret og Hovedpunkterne af Syntaxen læste. Til cursorisk Læsning i Gang om Maaneden er benyttet Colomba af P. Mérimée; 30 Stile, alle skrevne hjemme.

3die Kl. (Børre) Borrings Etudes S. 1—20, 119—147, 423—436. Formlæren efter Pio er repeteret og af Syntax læst Artiklen, Ordstillingen og Kjønnet. 34 Stile, hvoraf 4 skrevne paa Skolen.

2den Kl. (Børre.) Sicks Læsebog for Mellemlærerne S. 1—45, 59—67, 77—90. De danske Stykker i Ahns Læsebog ere repeterede. Af Sicks Grammatik er Formlæren repeteret. 40 Stile, hvoraf 12 paa Skolen.

1ste stud. Kl. (Aagaard). Ahns Læsebog, Afdeling 2 Nr. 1—91. Af Sicks Gramm. det væsentligste af Formlæren læst og repeteret. 25 Stile, hvoraf nogle paa Skolen.

1ste R. Kl. (Børre). Ahns Læsebog, Afdeling 2 Nr. 1—90. Af Sicks Grammatik er det væsentligste af Formlæren læst. 43 Stile, hvoraf 10 skrevne paa Skolen.

Engelsk. (Kieler).

6te Kl. Listovs engelske Læsestykker S. 155—204. Listovs Udvalg af engelske Forfattere 1ste Hefte S. 1—102. Som Maanedslæsning Walter Scott: Quentin Durward.

5te Kl. Listovs Ledetraad 1ste og 2den Afdeling. Læsestykker S. 1—98. 12 Stile.

4de R. Kl. Listovs Læsestykker S. 1—170 og S. 178—204. Udvalg af eng. Forfattere S. 1—57. Som Maanedslæsning Walter Scott: Ivanhoe og Marryat: The children of the New forest.

3die R. Kl. Listovs Læsestykker og Stiløvelser 1ste Afdeling. Læsestykker II S. 1—85. 16 Stile.

2den R. Kl. Listovs Ledetraad II S. 1—79. 30 Stile.

1ste R. Kl. Listovs Ledetraad I. 20 Stile.

Religion (Børre).

6te og 5te Kl. Af det nye Testamente paa Dansk er læst Johannes's Evangelium, hvorefter der i mundtligt Foredrag er givet en Udsigt over Reformationens Historie og Luthers Liv, hvorhos Disciplene ere gjorte bekendte med den danske Kirkes symbolske Bøger.

3die Kl. Assens's større Bibelhistorie S. 168 til Slutningen. Balslevs Katechismusforklaring. De tidligere læste Psalmer ere repeterede og to nye læste.

2den Kl. Assens's Bibelhistorie S. 79—164. Af

Katechismusforklaringen S. 31—56. De tidligere læste Psalmer ere repeterede.

1ste Kl. Assens's Bibelhistorie S. 1—79. Af Katechismusforklaringen S. 1—54. Endel Psalmer ere lærte udenad.

Historie.

6te Kl. (Bricka). I Fællestimerne med 5te Kl. repeteret Oldtidens og Nordens Historie, i særskilte Timer læst den nyeste Tids Historie, alt efter Bloch og Thriges Lærebøger.

5te Kl. (Bricka). I Fællestimer med 6te Kl. læst Oldtidens og Nordens Historie, i særskilte Timer desuden læst Middelalderens og den nyere Tids Historie indtil Tredivaarskrigen, alt efter Bloch og Thriges Lærebøger.

4de Kl. (Bricka). Repeteret Oldtidens og Middelalderens Historie samt Nordens tillige i den nyere og nyeste Tid, efter Blochs Lærebog for Realsk. 4de Realkl. har tillige i særskilte Timer repeteret den alm. Verdenshistorie i den nyere og nyeste Tid, efter samme Bog

3die Kl. (Bricka). Læst den nyere og nyeste Tids Historie efter Blochs Lærebog for Realkl. 3die Realkl. tillige i særskilte Timer repeteret Oldtiden, og Realkandidaterne endelig tillige repeteret Middelalderen.

2den Kl. (Bricka). Læst Middelalderen efter Blochs Lærebog for Realsk.

2den r. Kl. (Aagaard). Læst og repeteret Middelalderen efter Blochs Lærebog for Realsk.

1ste stud. og Realkl. (Aagaard). Læst og repeteret Oldtiden efter Blochs Lærebog.

1ste r. Kl. (Aagaard). Ligeledes (i særskilte Timer) læst og repeteret Oldtidens Historie efter Blochs Lærebog.

Geografi.

4de Kl. (Petersen). Hele Geografien efter Erslevs Lærebog Nr. 2.

3die Kl. (Aagaard). Læst og repeteret Asien, Afrika, Amerika og Australien efter Erslevs Lærebog Nr. 2.

3die r. (Aagaard) har i 1 Time om Ugen læst og repeteret hele Geografien efter Erslevs Lærebog Nr. 2.

2den Kl. (Kieler). Efter Erslevs Lærebog Nr. 2 læst og repeteret Holland, Belgien, Tyrkiet og Grækenland.

1ste Kl (Aagaard) har efter Erslevs Lærebog Nr. 2 læst og repeteret Danmark, Norge, Sverig, Rusland og Tyskland indtil Holland.

Mathematik og Regning.

4de Kl. (Bendz). Hele Geometrien er repeteret efter Henrik Smiths Mathematik. I Arithmetik er efter samme Bog læst Ligningen af 2den Grad, Logarithmer, Rækker og Rentesregning. Hele Arithmetiken er repeteret. Opgaver hjemme en Gang ugentlig.

3die Kl. (Bendz). I Geometrien er læst fra Nr. 161 og ud. I Arithmetiken er læst om Rod, Ligninger af første Grad med flere Ubekjendte og Logarithmer. Opgaver hjemme en Gang ugentlig.

2den Kl. I Arithmetiken (Bendz) er læst Potens, Decimalbrøk, Ligninger af 1ste Grad med flere Ubekjendte og en Del af Læren om Rod. I Geometrien (Petersen) er læst fra Nr. 102 til 166. Opgaver hjemme en Gang ugentlig.

1ste Kl. I Arithmetiken (Bendz) er læst de 4 første Regningsarter, Proportioner og Ligninger med 1 Ubekjendt af 1ste Grad. I Geometrien (Petersen) er læst fra Nr. 1 til Nr. 102. Opgaver hjemme en Gang hveranden Uge.

Ved Regneundervisningen ere Hansens Regnebøger benyttede, men Undervisningen har forøvrigt nøje været knyttet til Mathematiken.

Naturlære.

6te og 5te Kl. (Bendz). Schmidts Lærebog i Fysik og Jørgensens Astronomi ere gennemgaaede.

4de Realkl. (Petersen). Holtens Bog § 152—§ 195 samt § 237—§ 318; repeteret Resten af Bogen. Læst og repeteret Jespersens Kemi.

3die Realkl. (Petersen). Holtens Bog fra § 1—§ 152.

1ste og 2den Realkl. De Elever som ikke læse Fransk have i en Time ugentlig læst om Varme, Magnetisme og Gnidningselektricitet efter Christensen & Schmidts Lærebog. (Bendz).

Naturhistorie (Petersen).

4de Kl. Et Kursus i Zoologi efter Lützens Lærebog Nr. 2, et Kursus i Botanik efter Vaupells Lærebog. I

Sommerens Løb er der foretaget botaniske Udflugter og Øvelser med 4de, 3die og 2den Kl.

3die Kl. Det menneskelige Legeme efter Lützens Lærebog samt Vaupells Botanik § 1—44 og § 86—176.

2den Kl. Læst Bløddyr, Pattedyr og Fugle efter Lützens Bog.

2den Realkl. har repeteret hele Lützens Zoologi.

1ste Kl. Læst de koldblodige Bændyr samt Leddyrene til Krebsene efter Lützens Bog.

Skrivning.

3die Realkl. har havt en Times Undervisning ugentlig sammen med 2den Realkl. Hele 2den Kl. har ligeledes havt 1 ugentlig Time, Hele 1ste Kl. har havt 2 Timers Undervisning ugentlig. Der arbeides fornemmelig hen til en tydelig og reen Skrift. Begge Alfabetere ere indøvede.

Tegning.

4de Realkl. (Bricka). I Begyndelsen af Aaret Ornamenttegning efter Væggefortegninger, senere Skyggetegning efter Fortegninger.

3die Realkl. (Rasmussen) Først tegnet i Bog efter Fortegninger af C. Rasmussen (Arkitekt), dernæst paa Tegnebræt efter større Konturtegninger. De have begyndt at trække op med Tusch.

2den Realkl. (Aagaard). Tegneøvelser efter Jensen, Sinding og Trap-Meyers Væggetegninger. Enkelte have benyttet Rasmussens Fortegninger og Janniches Tegnehefter.

1ste Realkl. (Godskesen) har tegnet mindre og større Figurer efter Væggefortegninger.

Udfaldet af Skydningen.

(Afstand 300 Alen.)

Navn.	f. A. eller Anlæg.	Antal Skud.	Points.	Træffere.	Sum.	Værdi.
S. Jensen	f. A.	25	7	6	13	0.52
Mathiesen	do.	25	6	4	10	0.4
F. Jensen	do.	25	10	7	17	0.68
Ellbrecht	do.	25	16	11	27	1.08
Gørtz	do.	20	15	14	29	1.45
Henningsen	do.	20	13	7	20	1.0
A. Jensen	do.	25	21	17	38	1.52
A. Nielsen	do.	25	29	18	47	1.88
C. Hansen	do.	25	14	11	25	1.0
Mortensen	Anlæg.	25	26	18	44	1.76
Sundorph	¹ / ₂ Anlæg	25	12	10	22	0.88
Rundin	¹ / ₂ f. A.	25	22	15	37	1.48
Wedell	do.	25	31	19	50	2.0
Wandal	f. A.	25	41	21	62	2.48
Hersom	¹ / ₂ Anlæg	25	11	8	19	0.76
J. Jensen	¹ / ₂ f. A.	25	19	11	30	1.2
Høeg	Anlæg	25	19	11	30	1.2
	do.	20	29	16	45	2.25

B. Elementarskolen.

Modersmaal.

Kl. A¹. (Godskesen) har invøvet Oplæsning og Analyse efter Funch, Røgind og Warburgs danske Læsebog samt efter Brickas historiske Lærebøger: i Analyse ere hovedsagelig Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele indøvede. I Udenadslæren er lært efter „Texter til Danm. Mel.“ Nr. 87, 88, 90, 91, 96, 108, 111, 112, 113, 114. En Stil er skreven hver Uge — kun Gjenfortælling — Stilene ere skrevne paa Skolen, Omstilene hjemme.

Kl. A². (Kieler) har i Oplæsning og Analyse indøvet det samme som 1ste Afdeling; nogle faa Vers ere lærte udenad. 1 Stil om Ugen paa Skolen, udelukkende Gjenfortælling (ialt omtrent 40).

Kl. B. (A. Berg). Oplæsning med Benyttelse af Funch, Røgind og Warburgs danske Læsebog. I Analyse ere Ordklasserne og den enkelte Sætnings Dele indøvede. I Digte efter „Texter til Danmarks Melodier“ ere lærte udenad 9, 53b, 150, 165, 170, 172, 192 og 196. En Stil om Ugen, Gjenfortælling.

Kl. C. (A. Berg). Indøvet Oplæsning og Analyse efter Funch, Røgind og Warburgs danske Læsebog. Den enkelte Sætnings Dele og de vigtigste Ordklasser ere indøvede. Nr. 14, 36, 87, 150, 152, i Till. 12, 31 i Digte efter „Texter til Danmarks Melodier“ ere lærte udenad. En Stil om Ugen, Gjenfortælling.

Religion.

Kl. A¹. (Godskesen). Balslevs Bibelhistorie, Luthers lille Katechismus, en Del Psalmer.

Kl. A². (Børre). Ganske som i Kl. A¹.

Kl. B. (A. Berg) Balslevs Bibelhistorie, det nye Testamente, Dele af Luthers lille Katechismus, Psalmerne 68, 89, 130, 163, 226, 251, 453, 556; i Till. 578, 650 ere lærte.

Kl. C. (A. Berg). Balslevs Bibelhistorie, det gamle Testamente, Psalmerne 19, 63, 87, 95, 141, 150, 224, 238, 358, 516 ere lærte udenad.

Historie

Kl. A¹. (Schultz). Middelalderen og den nyere Tid til Napoleons Død; dertil er benyttet Brickas Verdenshistorie. Efter sammes Nordenshistorie er læst fra „Christendommen prædiket i Norden“ til 1559 og fra Englands Overfald paa Danmark til Tabet af Slesvig.

Kl. A². (Godskesen) ligesom A¹.

Kl. B. (M. Berg) Efter Brickas Verdenshistorie er læst Oldtiden; efter Brickas Nordens Historie er læst fra Christian den 1ste til Tabet af Slesvig.

Kl. C. (M. Berg) Efter Brickas Nordenshistorie læst Oldtiden og Middelalderen.

Geografi

Kl. A^{1—2}. (Schultz) Asien, Afrika, Amerika, Australien. Dertil er benyttet Erslevs Lærebog Nr. 5.

Kl. B. (Schultz). Fra Mellemeuropa indtil Asien. Erslevs Lærebog Nr. 5 er benyttet.

Kl. C. (Schultz). Erslevs Lærebog Nr. 5 forfra til Mellemeuropa.

Naturhistorie.

Kl. A¹. (Godskesen). Pattedyrenes og Fuglenes Naturhistorie med Forbigaaelse af Benbygning, Nervesystem, Blodomløb osv. — dog ere Pattedyrenes Tandforhold og Indledningen til Fuglene medtagne. — Lützens Lærebog Nr. 2.

Kl. A². (Godskesen) som A¹.

Kl. B. (Schultz). Lützens Lærebog Nr. 2. Pattedyrene med Forbigaaelse af Benbygning og Tandforhold.

Kl. C. (Schultz). Feddersens 100 Dyr. Pattedyrene.

Tysk.

Kl. A¹. (Hertel). Kapers Lærebog for Mellemlasserne S. 1—60. Af Simonsens Formlære det væsentligste indtil Verber af stærk Bøjning. Kapers tyske Stiløvelser for Begyndere er benyttet til Indøvelse af Grammatiken.

Kl. A². (Godskesen). Det samme som 1ste Afdeling.

Kl. B. (Schultz). Listovs Elementarbog. Fra Dansk til Tysk fra S. 49—65 og fra Tysk til Dansk fra S. 49—98.

Kl. C. (M. Berg) læst efter Listovs Elementarbog fra Tysk til Dansk S. 1—49 og fra Dansk til Tysk S. 1—35.

Fransk.

Kl. A. (A. Berg). Listovs franske Elementarbog, læst S. 1—62 og 96—107; 1 Stil om Ugen, der skrives hjemme.

Regning.

Kl. A¹. (Schultz) Gjennemgaaet hele Læren om Brøk i ubenævnte og benævnte Tal samt Reguladetri. Hansens Regnebog er benyttet.

Kl. A². (Godskesen). Som A¹.

Kl. B. (Godskesen). Efter Rabens Regnebog er gennemgaaet: Resolution og Reduktion, Addition, Subtraktion, Multiplikation og Division med benævnte Tal samt Reguladetri. Tildels efter Hansens Regnebog: Om Brøk, Brøkers Forkortning, største fælles Maal, uægte Brøkers og blandede Tals Forvandling, Addition og Subtraktion. Store Tabel.

Kl. C. (Godskesen). De 4 Regningsarter med hele Tal og den lille Tabel; indøvet Brugen af Additions-, Subtraktions-, Multiplikations- og Divisionstegn samt af Parantes- og Lighedstegn, Regler for Tals Delelighed, Opløsning af delelige Tal i Primfaktorer, Primtallene til 100. Den store Tabel er tildels indøvet ved Multiplikation og Division paa den store Tavle. (Rabens Regnebog).

Skrivning.

Kl. A^{1—2}. (Schultz). 4 Timers ugentlig Undervisning navnlig efter L. Stremmes Skrivebøger.

Kl. B. (M. Berg). Louise Stremmes Skrivebøger og Skriveøvelser ere benyttede.

Kl. C. (M. Berg). Ligesom i Kl. B. ere Louise Stremmes Skrivebøger og Skriveøvelser benyttede.

Tegning.

Kl. A^{1—2}. (Godskesen). To Timers Tegning om Ugen. Heinr. Janniches Tegnehefter ere benyttede samt Vægtegninger af Sinding, Jensen og Trap-Meyer.

Kl. B. (Godskesen). I to ugentlige Timer er tegnet dels i Janniches Tegnehefter, dels efter Jensen, Sinding og Trap-Meyers Vægtegninger.

Kl. C. (M. Berg). Øvelser efter 2det og 3die Hefte af Janniches Fortegninger.

Gymnastik. (4 ugentlige Timer i hver Klasse).

Forberedelsesøvelser, Gang- og Løbeøvelser, Springøvelser i Højde og Længde, Klavreøvelser, blandede Øvelser, Trapez- og Smidighedsøvelser. Endvidere er med de 2 ældste Klasser indøvet Exercits med Trægeværer.

C. Smaaskolen.

Ældste Afdeling.

Bibelhistorie. Fortalt fra Skabelsen til Israels Rige. En Del Psalmer og bibelske Sange er lært udenad.

Historie. Den nordiske Gudelære, de vigtigste Sagakonger, Christendommens Indførelse i Danmark. Ved Gjenfortælling.

Geografi. Danmark og de øvrige Lande i Evropa i store Træk efter Landkort.

Naturhistorie. Af Feddersens „Hundrede Dyr“ læst Pattedyrene og Fuglene.

Regning. De fire Regningsarter med ubenævnte Tal, Multiplikation og Division med 1—6 Tal; og Addition med benævnte Tal. Hovedregning i alle fire Regningsarter.

Dansk. Læst M. Matzens danske Læsebog, og Indholdet gjenfortalt. Tre Gange om Ugen Stil. Nr. 30, 37, 41, 42, 54, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 70, 71 af „H. Toftes Børnesange“ lærte udenad.

Skrivning. Efter Frk. Stremmes Skrivehefter 1—2.

Tegning. Efter Janniches Tegnehefter 1—2.

Mellemste Afdeling.

Bibelhistorie. Fortalt fra Skabelsen til Kong Saul. Endel Psalmer og bibelske Sange lærte udenad og sungne.

Historie. Den nordiske Gudelære, Gjenfortælling.

Geografi. Almindelige geografiske Begreber ere klarede. Danmark i store Træk efter Landkort

Regning. De fire Regningsarter, Multiplikation med 1—5 Tal, Division med 1 Tal.

Dansk. Læst Bredsdorffs Læsebog. Fire Gange om Ugen Stil. Nr. 23, 30, 37, 41, 42, 45, 57, 63, 71 af „H. Toftes Børnesange“ lærte udenad.

Skrivning. Efter Frk. Stremmes Skrivehefter 1—2.

Yngste Afdeling.

Der er lært eller indøvet af de Disciple, som have været hele Skoleaaret i Klassen, følgende:

Bibelhistorie. Fortalt fra Skabelsen til Moses. Endel Psalmer ere lærte og sungne.

Regning. De 3 Regningsarter, Multiplikation med 1 Tal.

Forstandsøvelser ere foretagne ved Hjælp af store Vægbilleder, hvorpaa de almindeligste Gjenstande ere fremstillede.

Dansk. Læst Bredsdorffs ABC og Læsebog, Nr. 2, 3, 4, 5, 6, 10, 13, 14, 15, 17, 23, 26, 42 af „H. Toftes Børnesange“ lærte udenad paa Skolen.

Skrivning. Frk. Stremmes Skrivehefter 1—2 ere benyttede.

Sang. Alle tre Afdelinger synge samlede 1 Time om Ugen.

Gymnastik (3 ugentlige Timer). Forberedelsesøvelser, Gang og Løben, Springning, Klavren, blandede Øvelser samt gymnastiske Lege. 1 Sommermaanederne Badning.

V.

Skolefester *).

1.

Lørdagen efter Pintse f. A. foretog Skolen sin sædvanlige Skovtur. Fra Frederiksborg og Omegns Beboere, som vi herved bringe vor hjærteligste Tak, mødte om Morgenen 21 Vogne i Skolegaarden. Under almindelig Jubel steg man til Vogns, og under vajende Faner gik Toget gennem Dyrehaven og Hørsholm til Folehaven, hvor man spiste Frokost og morede sig en Timestid med Leg og Sang. Derfra kørtes der til Enrum Have, som be-
saas, og saa gik Rejsen til Skovturens egentlige Hoved-
maal, Rungsted, hvor Resten af Dagen tilbragtes med Sang, forskellige Slags Lege og gymnastiske Idrætter.

2.

Den 14de Novbr., Øhlenschlægers hundredaarige Fødselsdag, blev der af Skolen højtideligholdt en lille Fest til hans Minde. Den Festlighed, hvoraf den Dag Hovedstaden straaled, gav ogsaa Gjenskin her. Gymnastiksalen var bleven pyntet paa bedste Maade af Disciplene efter Hr. Gymnastiklærer Froms Anvisning. Kl. 10 ophørte Undervisningen, og Disciplene begave sig over i Festsalen, hvor deres Forældre og Sødskende havde indfundet sig. Nogle Medlemmer af Hillerød-Musikforening ydede velvillig Bistand, idet de gave flere

*) Beretningerne ere meddelte af Discipeludvalget.

Musiknumre til bedste og ligeledes accompagnerede til de af Digterens mest fejrede Sange, der bleve afsungne af Disciplene før og efter et Foredrag af Hr. Adjunkt Kieler, der smukt og klart stillede os Digteren for Øje, og navnlig dvælede ved hans store skandinaviske Betydning. Kl. 12 sluttedes Højtideligheden. Uagtet ingen Højtid havde været paatænkt, førend lige et Par Dage i Forvejen, maatte man dog i det Hele taget sige, at Festen var vellykket, maaske netop fordi der kun var saa kort Tid til Forberedelserne. Den ellers temmelig simple Sal tog sig godt ud med Flagene og det friske Gran, Sangen klang kraftigt og smukt, og Formaalet, at gjenkalde i Erindringen Mindet om Danmarks første Digter, synes os fuldstændig opnaact.

3.

Fastelavns Søndag og Mandag samt den foregaaende Lørdag søgte Disciplene at skaffe Hillerøds Beboere og sig selv en behagelig Aften. De opførte nemlig paa et af Byens Theatre først Stykket „Kong Salomon og Jørgen Hattemager“, og derefter viste de ved en Gymnastikforestilling, at de havde lært at bruge deres Lemmer. Deres Præstationer vandt Publikums ikke ufortjente Bifald, og navnlig opvakte det Munterhed at se ganske smaa Drengene paa 6—7 Aar gaa paa Hænderne, vende Mølle og deslige. Byens Musikforening var saa velvillig at assistere ved Forestillingen og underholdt Publikum i Pauserne med smuk Orchestermusik. Indtægten blev anvendt dels til Udstyr af Elementarskolen dels til Formindskelse af Disciplenes Udgifter til Skovturen i Sommer.

At alle disse smaa Højtideligheder ere gaaede saa godt og smukt, skyldes fremfor alle vor dygtige, venlige og stedse hjælpsomme Gymnastiklærer, Hr. From.

VI.

Skolebeneficiær og Legater.

A. Statsskolen.

a. Skolens egne Stipendier og Fripladser.

1. Hel Friplads (144 Kr.) og laveste Stipendium (40 Kr.), der oplægges: H. J. C. Mathiesen, C. S. Jensen.
2. Hel Friplads (144 Kr.): F. L. Jensen, V. Gørtz.
3. Hel Friplads (120 Kr.) og laveste Stipendium (40 Kr.), der oplægges: J. P. J. Jensen.
4. Hel Friplads (120 Kr.): C. F. P. Mortensen, P. E. Nielsen, samt extraordinært O. V. Petersen, Th. Mortensen.
5. Halv Friplads (60 Kr.) og mellemste Stipendium (70 Kr.), der udbetales: Th. Sundorph.
6. Halv Friplads (60 Kr.) og laveste Stipendium (40 Kr.), der udbetales: F. L. Høeg, M. Rasmussen.
7. Halv Friplads (60 Kr.): C. P. H. F. Hansen, A. G. Ellbrecht, F. L. C. P. Møller, V. A. C. Hansen, G. L. Gegner, V. H. C. Hansen, J. Ch. Hansen, P. P. L. Christensen, F. Høeg, J. C. Madsen, J. Poulsen.
8. Mellemste Stipendium (70 Kr.) der udbetales: J. M. Hersom, J. C. Steffensen, L. R. Koch, A. S. Jensen.
9. Laveste Stipendium (40 Kr.) der udbetales: P. V. M. V. T. Jensen, J. P. C. R. Christiansen, P. C. Petersen, G. H. Lasson.

b. Amtets Fripladser.

1. (42 Kr.) A. Jensen (4de Realkl.)
2. Halv Friplads (60 Kr.) J. Poulsen (2den Realkl.)
3. Halv Friplads (60 Kr.) B. Koch (1ste Realkl.)

c. Kommunens Fripladser.

1. Hel Friplads (120 Kr.): V. Pheiffer og Fr. Rump, $\frac{3}{4}$ Friplads (90 Kr.) E. C. F. V. Nielsen.
2. Halv Friplads (60 Kr.): F. C. Hansen og J. P. S. Christensen, A. L. N. Johansen, P. C. L. Petersen, O. L. Zillmer.
3. Kvart Friplads (30 Kr.): P. Frølund.

d. Det Moltkeske Legat (80 Kr.).

- V. Gørtz, P. V. M. V. T. Jensen.

e. Det Treschowske Legat (100 Kr.)

H. J. C. Mathiesen, J. L. Jensen, M. Rasmussen, F. L.
C. P. Møller.

f. Legatum Bendtsenianum (40 Kr.)

Studios, jur. L. Damm.

B. Elementarskolen.

a. Amtets Fripladser.

1. Hel Friplads (96 Kr.): Th. Christensen, (84 Kr.) N. D. Olsen, $\frac{7}{8}$ Friplads (84 Kr.) J. Olsen.
2. Halv Friplads (42 Kr.): V. F. Olsen, (33 Kr.): H. V. Poulsen.
3. Kwart Friplads (21 Kr.): S. V. L. Ortved, F. J. Jørgensen, H. J. P. Jensen.

b. Kommunens Fripladser.

1. $\frac{15}{24}$ Friplads (60 Kr.): G. Christensen.
2. $\frac{3}{4}$ Friplads (72 Kr.): E. A. Restrup.
3. Halv Friplads (48 Kr.): C. F. V. Simonsen, C. E. R. Drackenberg, J. H. Knudsen, A. Brusck, (42 Kr.): H. P. K. Nissen, C. A. Winther, (30 Kr.): G. Rump.
4. Kwart Friplads (24 Kr.): A. C. Wivel, P. J. T. Sundstrøm, (15 Kr.): C. Nielsen, O. Petersen.

C. Smaaskolen.

Bestyrerindens Friplads.

Hel Friplads (48 Kr.): C. H. Glæser.

Desuden har Elementarskolens Bestyrelse ydet til Forminds-kelse af Skolepenge:

- 1) i Statsskolen . . . . 108 Kr. 40 Ø.)*
  - 2) i Elementarskolen 175 — 50 Ø.
-

*) Det, der er ydet til anden Klasse, vedrører Tiden fra 15de August til 1ste Oktober, da Statens Fripladser først bortgives 1ste Oktober.

VII.

Videnskabelige Apparater.

A. Fortegnelse over de i Aaret 1879/80 i Skolebibliotheket indsatte Værker*).

- *O. H. Aagaard: Frankrigs Fald og Gjenoprejsning under den 100-aarige fransk-engelske Krig. 1878.
Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie. Udg. af det kgl. Oldskriftselskab. 1879.
Ammianus Marcellinus. Oversættelse. Udg. af et Selskab. H. 5 1879.
Anna Comnenas Alexiade. Overs. og forsynet med Indledning og Anmærkninger af O. A. Hovgaard. H. 1—2. 1879.
Annalen der Physik und Chemie. Neue Folge. Herausg. von G. Wiedemann. 1879.
Archiv, historisk, udg. af Granzow og Thrige 1879.
Arentzen, Kr.: Adam Øhlenschläger. H. 1—6. 1879.
Bergsøe, V.: Fra Mark og Skov. H. 1—10. 1879.
*Beskrivelse af Væxthusene i Universitetets botaniske Have, udarb. ved J. C. Jacobsen og T. Rothe. 1879.
*Bibel in Bildern, 240 Darstellungen v. J. Schnorr von Carolsfeld.
Bibliotheca Danica. Efter Samlingerne i det store kgl. Bibliothek i Kjøbenhavn. II, 1. 1879.
Bjørnson, B.: Det nye System. 1879.
*Bloch, Oscar: Om nogle Former af akut suppurativ Betændelse i de lange Rørknokler hos unge Individuer. Kjøbenhavn 1879.
*Bokkenheuser, V.: Om Salicylsyrens Indvirkning paa den acute Leddereumatisme. Kjøbenhavn 1878.
*Brandes, Edv.: Ushas og Ushashymnerne i Rigveda, en mythologisk Monographi. Kjøbenhavn 1879.
Breve fra og til Chr. Winther. Udg. af F. Liebenberg. 1880.
*Buntzen, Joh. E.: Om Ernæringen og Blodtabets Indflydelse paa Blodet. Kjøbenhavn 1879.
* Carstensen, E.: Hjørlande Sogns Historie. 1878.
Christensen, C.: Hørsholms Historie fra 1305—1875. 1879.
Christensen og Schmidt: Naturlære for Begyndere. 1879.

---

*) De med * betegnede Værker ere Gaver.

- *Daae, Ludv.: Kong Christian den Førstes Norske Historie 1448 – 1458. Christiania 1879.
- Deichmann-Brandt, J. S.: Om et dansk Academi. Kjøbenhavn 1879.
- *Det philosophiske Facultets Festskrifter. Kbhvn. 1879.
- *Det matematiske Facultets Festskrifter. Kbhvn. 1879.
- *Det retsvidenskabelige Facultets Festskrifter. Kjøbenhavn 1879
- *Det theologiske Facultets Festskrifter. Kjøbenhavn 1879.
- Drachmann, Holger: Lars Kruse. 1879.
- Egypten. Af Prof. J. Lieblein. (Ur vår Tids Forskning Nr. 19).
- Einharts Kejser Karl den Stores Liv og Levned, overs. af P. Kjerkegaard. 1878.
- Faulmann, K.: Geschichte der Schrift. H. 1—16.
- *Festskrifter, udg. af det lægevidenskabelige Facultet ved Kjøbenhavns Universitet i Anledning af Universitetets Firehundredaarsfest. 1879.
- *Flindt, Nic.: Den congenite Syphilis. Kjøbenhavn 1878. Folkelæsning. 1879.
- Folkevisor, Svenska, utgifv. af E. G. Gejer og A. A. Afzelius. Ny Uppl. utg. af R. Bergström och L. Høyer. H. 1—2. 1879.
- Fontaine, Hippolyte: Eclairage à l'électricité. 2ième édit 1879.
- Fra alle Lande. Et Maanedsskrift, udgivet af L. Zinck. 1879.
- *Friedenreich, A.: Bidrag til den nosologiske Opfattelse af Athetosen og de dermed beslægtede Krampeformer. Kjøbenhavn 1879.
- Fries, Peder Clausson: Samlede Skrifter, udg. af G. Storm. H. 2. 1879.
- Fryxell, And.: Berättelser ur Svenska Historien. 46te Delen. 1879.
- *Goldschmidt, A.: Om nogle acute Infectionssygdommes Hyppighed under Svangerskabet og Indflydelse paa dette. Kjøbenhavn 1879.
- *Gram, J. P.: Om Rækkeudviklinger bestemte ved Hjælp af de mindste Kvadraters Methode. Kjøbenhavn 1879.
- Grimm, J. u. W.: Deutsche Wörterbuch, fortges. von Heyne, Hildebrand u. Weigand. III., 2—4. 1879
- *Haandbog i Roning, udg. af Kjøbenhavns Gymnastikforening. 2det Opl. 1880.

- Hansen, J.: Femten Aar i Udlandet. 1879
- * — Em. Chr.: Organismer i Øl og Ølurt. Kjøbenhavn 1879.
- *Heiberg, J. L.: Quæstiones Archimedeae. Hauniæ 1879.
- Højer, M.: Historisk Bilder Atlas.
- *Holm, E.: Beretning om Kjøbenhavns Firehundredaarsfest. 1879.
- * — Nic.: Klinisk Fremstilling af Lupusaffektionens Forhold til Scrophulosen, dens Diagnose og Behandling. Kjøbenhavn 1878.
- Højberg, M. L og H. Rasmussen: Den danske Skjøn-
litteratur. 1880.
- Ibsen, H.: Et Dukkehjem 1879.
- *Ingerslev, E.: Bidrag til Eklampsiens Ætiologi, Prognose og Behandling. Kjøbenhavn. 1879.
- Knudsen, K.: Unorsk og norsk, eller fremmedords avløsning. H. I. 1879.
- Knøs, O. V.: De digammo Homericæ. Quæstiones III. Kongelig Dansk Hof- og Statskalender. 1880.
- *Lassen, Jul.: Om Betingelserne for Forsøgets Strafbarhed. Kjøbenhavn. 1880.
- *Lawn Tennis. Efter det Engelske ved V. H. 1880.
- Leipziger Studien zur Classischen Philologie, herausg. v. G. Curtius, L. Lange, O. Ribbeck, H. Lipsius. 1879.
- *Levnetsbeskrivelser af de ved Kjøbenhavns Universitets Firehundredaarsfest promoverede Doktorer og Licentiatier. 1879.
- *Levy, Fr.: Om serøse Exsudater i Pleurahulen og disses operative Behandling. Kjøbenhavn 1879.
- *Lund, Joh.: Engelske Stiløvelser. 1879.
- *Lykke, J.: Bidrag til Læren om moral Insanity. Kjøbenhavn. 1879.
- *Madsen, P.: De Christnes aandelige Præstedømme. Kjøbenhavn 1879.
- Malling, V.: Dagny: Et Livsbillede. 1880.
- *Matzen, Henning: Kjøbenhavns Universitets Retshistorie 1479—1879. I II. Kjøbenhavn 1879.
- Mau, E.: Dansk Ordsprogskat. H. 11—16.
- Maurer, Konr.: Udsigt over de nordgermaniske Retskilders Historie. I—II. 1878.
- *Meier, N. N.: Praktisk Regnebog 1879.
- Faciter til Praktisk Regnebog. 1879.

- Meyer, Leo: Griechische Aorist. 1879.
- Monrad, D. G.: Fra Bønnens Verden. Kjøbenhavn 1876.
3. Oplag.
- Politiske Breve. Liberalismens Gjenmæle til Biskop Martensens sociale Ethik. Nykjøbing p. F. 1878.
- Tro, Daab, Gjerning, Tilgivelse. 1879.
- *Mygge, Joh.: Om Ægteskab mellem Blodsbeslægtede med specielt Hensyn til deres Betydning for Døvtumbhedens Ætiologi. Kjøbenhavn 1879.
- Mynster, C. L. N.: Mindeblade om Øhlenschläger. 1879.
- Naville, Ernest: Christus. Overs. af de Coninck. 1879.
- Nepos plenior. Lateinisches Lesebuch für die Quarta der Gymnasien und Realschulen. Bearb. v. F. Vogel. 2. Aufl. 1878,
- *Nielsen, Chr. L.: Apollonios fra Tyana og Filostrats Beskrivelse af hans Levnet. Kjøbenh. 1879.
- * — Fr.: Tertullians Ethik. Kjøbenhavn 1879.
- O : Kjøbenhavns Historie indtil Reformationen. 1879.
- R.: Adam Øhlenschläger. Et Mindeskrift. 1879.
- Paludan, J.: Lærefriheden og Demokratiet. 1880.
- Paludan-Müller, F.: Poetiske Skrifter. H. 20. 1879.
- *Paulli, Rich.: Studier over Urethrotomia interna. Kjøbenhavn 1879.
- *Paulsen, Axel: Om den simple Chankers Natur og Forhold til Syphilis. Kjøbenhavn 1878.
- A.: Naturkræfterne.
- Perthes, H.: Etymologisch-phraseologisches Vocabularium im Anschluss an Vogels Nepos plenior. 1873.
- Plauti, M. Maccii comoediæ. Rec. J. L. Ussing. III. 1879.
- Poetæ Latini minores, recens. Æmilius Baerens. I. 1879.
- Rasmussen, C.: Progressivt ordnede Fortegninger. H. 1.
- Rosenberg, C.: Nordboernes Aandsliv fra Oldtiden til vore Dage. II., 1. 1878.
- Rosing, M.: Dr. Pingel og den lærde Skole. 1879.
- Rørdam, H.: Fra Universitetets Fortid. 1879.
- Sadliers excelsior Geographia. 1876.
- Samlinger til Jydsk Historie og Topographi VII. 2—4. 1879.
- Sammlung gemeinverständlicher wissenschaftlicher Vorträge, herausg. v. R. Virchow und T. von Holtzendorff. XIV. 1879.

- *Scharling, C. Henr.: Jacob Böhmes Theosophi. Kjøbenhavn 1879.
- Schouboe, C.: Nutidssygdomme 1879.
- Steenstrup, J. C. H. R.: Danske og Norske Riger paa de brittiske Øer. I 1879.
- Stolpe, P. M.: Dågspressen i Danmark. I—II. 1879.
- Storm, Joh : Engelsk Filologi. I. Det levende Sprog 1879.
- Sveistrup, P : Bestaaende Forfatningslove, Valglove og Forretningsordener i forskjellige Lande. 1. Del 1880
- *Sørensen, S. T.: Undersøgelser om Antallet af røde og hvide Blodlegemer under forskjellige physiologiske og patologiske Tilstande. Kjøbenhavn 1879.
- *Texier, Edm.: Tableau de Paris. Tøme tier.
- Tidskrift for Mathematik. Udg. af H. G. Zeuthen. 1879.
- for Physik og Chemie. Udg. af A. Thomsen. 1879.
- Nordisk, for Philologi. N. R. IV., 1—4. 1879.
- for populære Fremstillinger af Naturvidenskab, udg. af Fogh, Lütken og Warming. 1879.
- det danske geografiske Selskabs. Red. af E. Erslev. 1879.
- Pedagogisk, 15de Aargången. Udg. af H. F. Hult og E. G. F. Olbers. 1879.
- Historisk, udg. af den norske historiske Forening. 2den Række 2det Bind. 1879.
- Historisk, Femte Række, udg. af den danske historiske Forening. Red. af C. F. Bricka, II. 1879.
- Nordisk for Vetenskap, Konst och Industri. Udg. af Letterstedtska Föreningen. 1879.
- Universitets- og Skole-Annaler, Norske, udg. af Universitets-Secretairen. XVI, 1. 1879.
- Utheim, J.: Saga og Fortællinger af Oldtidens Historie. H. 1—3. 1879.
- Valdemar Seier. Udvalgt Samling af samtidige Kildeskrifter og Oldbreve, i dansk Oversættelse ved A. D. Jørgensen. 1879.
- Valløe, K. E.: Efterladte Digte, Fortællinger, Parodier og Skizzer. 1879.
- *Weber, T.: Praktiske Materialier til Indøvelse af det engelske Sprog. 1877.
- * — Engelske Læseøvelser. 1877.
- * — Nøgle til „Praktiske Materialier“. 1878.
- * — Praktiske Materialier og Grammatik til Indøvelse af det tyske Sprog.

Zeitung für das höhere Unterrichtswesen. Herausg. von
H. A. Weiske. 1879.

Zoologia Danica. Afbildning af danske Dyr. Udg. af
J. C. Schiødte. H. 1. 1878.

B.

1. Den fysiske Samling har modtaget følgende Forøgelse:

- 2 Stkr. Lercylindre og et Glas til et galvanisk Element.
- 3 Messingbeslag til Kul
- 1 Toricellis Rør, 1 enkelt virkende Brandsprøjte af Glas
paa Stativ, 1 Apparat til Clement og Desormes Forsøg.
- En større Reparation af en Luftpumpe med Klokke og
Magdeburger-Halvkugler.

2. Den naturhistoriske Samling har modtaget følgende Forøgelse:

Indsamlet ved Øresund:

- Forskjellige Fisk (Torsk, Ulk, Sild, Naalefisk, Tobis,
Rødspætte, Skrubbe).
- Forskjellige Bløddyr (Søanemone, Dødningehaand, Sø-
stjerne, Søløse, Slangestjerne, Kammusling).
- En Eremitkrebs.

VIII.

Følgende Gaver ere skjænkede Skolen i 1879—80:

- Discipel Bendtsen: En Stenkile af Flindt (Kollerød)
- Henningsen: En lille Stenkile, en Flintflække,
2 smaa Bronzeknive, en do. Pincet, en do.
Knap. (Skjævinge).
- En Landskildpadde.

IX.

Udtog af Skolens Regnskaber for Finantsaaret 18⁷⁹/80.

Indtægt.	
1. Beholdning fra Regnskabet 18 ⁷⁸ /79	2,988 Kr. 71 Ø.
2. Tiendeindtægter	8,885 — 2 —
3. Renter af Skolens Kapitaler	5,363 — 88 —
4. Skolekontingenter	7,905 — „ —
5. Indtægt af Hospitaler	600 — „ —
6. Lejeindtægt af Skolelokaler	200 — „ —
Ubestemte Indtægter.	
Tilskud fra den almindelige Skolefond	12,000 — „ —
Indeholdte Præmier til Livsforsikrings- anstalten	1,606 — „ —
Summa Indtægt	39,549 Kr. „ Ø.
Naar Udgiften fradrages med	37,040 — 8 —
Bliver Kassebeholdningen den 31te Marts 1880	2,508 Kr. 92 Ø.

Udgift.	
2 a. Gager til faste Lærere	22,592 Kr. 31 Ø.
b. Inspektion	200 — „ —
c. Pedeltjeneste	333 — „ —
3. Timeundervisning	3,155 — 62 —
4 a. Pensioner	4,136 — 32 —
b. Understøttelse	50 — „ —
5. Bibliothek	775 — 85 —
6 a. 1) Bygningernes Vedligeholdelse	652 — 40 —
2) Hovedreparation	323 — 8 —
b. Leje af Svømmelokale	100 — „ —
c. Inventariums Vedligeholdelse	347 — 60 —
7 a. Brændselsudgifter	903 — 76 —
b. Belysningsudgifter	38 — 61 —
8. Skatter og Afgifter (kommunale)	180 — 37 —
9. Regnskabsføring	680 — „ —
13 b. Rengjøring	242 — 18 —
c. Porto, Protokoller, Skrivemateriale	157 — 93 —
d. Program og Skolehøjtideligheder	317 — 1 —
e. Andre Udgifter	124 — 11 —
14. Riffelskydning	118 — 92 —
Ubestemte Udgifter.	
Indsendte Præmier til Livsforsikrings- anstalten	1,611 — 1 —
Summa Udgift	37,040 Kr. 8 Ø.

Stipendiekassen 18⁷⁹/80.

Indtægt

1.	Renter af Stipendiefondens Midler	562 Kr. 68 Ø.
2.	Uddrag af Frederiksborg Amts Sparekasse	188 — 97 —
3.	Refusion	284 — 96 —
	Summa Indtægt	<u>1,036 Kr 61 Ø.</u>

Udgift.

1.	Udbetalte Stipendier	630 Kr. „ Ø.
2.	Indsat i Frederiksborg Amts Spare- kasse	393 — 52 —
3.	Regnskabsførerens Procenter	13 — 9 —
	Summa Udgift	<u>1,036 Kr. 61 Ø.</u>

X.

Regler for Skolens daglige Orden.

1) Disciplene møde paa Skolen i det mindste 5 Minuter før Undervisningens Begyndelse. Skoleporten aabnes en halv Time før Skoletiden, nærmest for de udenbys boendes Skyld.

2) Ingen Discipel maa forlade Skolen i Skoletiden uden Rektors Tilladelse.

3) Paa Vejen til og fra Skolen skulle Disciplene opføre sig sømmeligt, ikke indlade sig i Kiv indbyrdes eller med andre Drengene, men begive sig lige til Skolen eller Hjemmet.

4) De skriftlige Arbejder, som ere forfattede hjemme, skulle Disciplene strax om Morgenen, inden de gaa op i Klassen, lægge i det ved Indgangen staaende Skab.

5) Disciplene skulle hver Dag i deres Pennalhuse medbringe de til Skrivning, Regning og Tegning fornødne Sager.

Alle deres Skolebøger skulle være forsynede med tydeligt Navn, ligeledes deres Gymnastiksko og Madkasse.

6) Knive maa kun tages frem i Klassen, naar der er nødvendig Brug for dem, og aldeles ikke paa Legepladsen.

7) Disciplene maa ikke drive Handel med hinanden paa Skolen eller medbringe uvedkommende Bøger, Billeder eller deslige.

---

8) Naar den lille Klokke i hver Klasse angiver, at en Time er ude, forlade Disciplene dog ikke deres Pladser, førend Læreren har givet Tegn til Opbrud.

9) Al Støj eller unødvendigt Ophold paa Trapper eller Gange er forbudt.

10) Naar Klokken ringer efter Friminuterne, samler hver Klasse sig og gaar, naar Turen kommer til den, stille op i sit Værelse.

11) Disciplene maa ikke uden Tilladelse gaa ind i en dem uvedkommende Klasse.

12) Disciplene maa i Timerne ikke have Hænderne i Lommen eller under Bordet.

---

13) Duxen passer paa Klasseprotokollen og bringer de skriftlige Arbejder hjem til Læreren. Den hver Dag vekslede Ordensdux sørger for, at Kridt og Svamp er i Orden. Han fremlægger Skrivebøger, Tegnebøger og Tavler paa hver Discipels Plads, førend Skrive-, Tegne- eller Regnetimen begynder, og henlægger dem atter ved Timens Ophør i Skabet. Den næstøverste fremlægger hver Uge de skriftlige Arbejder til Ordensgjennemsyn.

---

14) Ved Skoletidens Ophør forlade Disciplene roligt deres Klasse, medtagende deres Bøger og øvrige Sager.

Dog forblive de Disciple, der i Dagens Løb have givet Anledning til Auke, i Klassen under Duxens Tilsyn, indtil Rektor er kommen tilstede og har undersøgt deres Forhold.

15) Duxen er den sidste, der forlader Klassen. Han maa sørge for, at alle Blækhusene ere lukkede. Hvis

nogen Discipel har glemt Bøger, Pennalhus e. l., lægger han det ned i Rektors Værelse.

16) Disciplene skulle medbringe Seddel fra Hjemmet, naar de ikke maa komme ned paa Legepladsen eller ikke for en Tid skulle deltage i Undervisning i Gymnastik eller Sang. Dog er Attest fra en Læge nødvendig, hvis Disciplen i længere Tid eller for bestandig vil være fri herfor.

XI.

I det nye Skoleaar 1880—81 bruges følgende Bøger:

A. Statsskolen.

VI. og V. Kl. Latin: Horatius ved Lembke; Thomsens romerske Antikviteter. Græsk: Thriges Udvalg af Platon; Bergs Udvalg af Herodot; Christensens græske Antikviteter. (De latinske og græske Forfattere ville iøvrigt nærmere blive bestemte). Et latinsk og et græsk Lexikon. Fransk: Borrings Etudes; Herrig et Burgny La France littéraire; Larpents franske Stiløvelser. Listovs franske Elementarbog. Historie: Thriges og Blochs Lærebøger i Historie; Bergs Atlas*). Engelsk: Listovs Ledetraad Afd. I og II.; Listovs Læsestykker, II. Afd. (sidste Udg.). For VI. Kl. alene: Listovs Udvalg af eng. Forf. III. Hefte. Oldnordisk: Wimmers oldn. Grammatik og Læsebog, 2den Udg. Naturlære: K. Schmidts Naturlære og Jørgensens Astronomi. Religion: det Nye Test. paa Dansk.

IV. Kl. Latin og Græsk: Stykker af forskellige Forfattere efter nærmere Bestemmelse. Madvigs latinske Grammatik og græske Syntax. Iversens lat. Stiløvelser. Bergs græske Formlære og Ordbog. C Thomsens romerske Stats- og Privatliv. Fransk: Borrings Etudes. Pios Grammatik (Alt sidste Udg.). Tysk: Jürs & Rungs deutsche Dichter. Simonsens tyske Grammatik. IV. Realkl.: Toepfers Udvalg. Kapers tyske Stiløvelser for de højere Klasser. Henrik Smiths Arithmetik og Geometri. Lalandes Logarithmer. Bergs Opgaver. I. Lützens Zoologi Nr. 2. Vaupells Botanik (sidste Udg.). Blochs Lærebog i Historie 1-2 D. Erslevs Geografi Nr. 2. Et Atlas. Bergs Atlas over den gamle Verden*). IV. Realkl.:

Holtens Naturlære. Jespersens Kemi. Listovs Udvalg af engelske Forfattere. Hefte I.

III. Kl. Latin: Ciceros Taler (Madvigs sidste Udg.). Sallusts bell. Catil., af Fibiger (2den Udg.). Iversens lat. Stiløvelser. Madvigs latinske Grammatik. Græsk: Bergs Forskole og Læsebog, sammes græske Formlære (5te Udg.). Thomsens romerske Antikviteter, Arnesens latinske, Bergs græske Ordbog. Et dansk Test., Balslevs Katekismusforklaring, Assens's større Bibelhistorie. Arntzens og Torsteinsons nordiske Mythologi. H. Smiths Matematik; Bergs Opgaver 1. Lalandes Logarithmer. I 3die Realkl. tillige Sicks franske Læsebog, 2den Afdeling (for Mellemklasser). Sicks Grammatik (Alt sidste Udg.). Hjorts tyske Læsebog, prosaiske Del (sidste Udg.). Simonsens tyske Formlære og Syntax (sidste Udg.). Kapers tyske Stiløvelser for Mellemklasserne. I 3die Realkl. Toepfers Udvalg. Engelsk: Løkkes mindre Grammatik. Listovs Læsestykker, Afd. II., Lützens Begyndelsesgrunde Nr. 2, Vaupels Botanik (sidste Udg.). Blochs Lærebog i Historie, 2den D., Erslevs Geografi Nr. 2. Et Atlas. Bergs Atlas over den gamle Verden*).

II. Kl. Forchhammers Stiløvelser; Vogels Nepos plenior. Madvigs latinske Grammatik, Arnesens latinske Ordbog. Dansk Ny Testamente. Balslevs Katekismusforklaring, Assens's større Bibelhistorie. Agerskov, Nørregaard og Strøms danske Læsebog, 3die H. Bojesens danske Grammatik. Sicks franske Læsebog, 2den Afdeling (for Mellemklasser). Sicks franske Grammatik (Alt sidste Udg.). Kapers tyske Læsebog for Mellemklasserne, Kapers tyske Stiløvelser for Begyndere. Simonsens Grammatik. Realklassen: Toepfers Udvalg og Holbechs og Petersens Materialier. H. Smiths Matematik. Bergs Opgaver. 1. Lützens Begyndelsesgrunde Nr. 2. Blochs Lærebog i Historie for Realskoler, 1. D. Erslevs Geografi Nr. 2. Et Atlas, Bergs Atlas over den gamle Verden*).

II. Realkl. Engelsk: Listovs Ledetraad, Afd. II.

I. Kl. Forchhammers latinske Læsebog (sidste Udg.), Madvigs latinske Grammatik (sidste Udg.). Et dansk Ny Test. Assens's mindre Bibelhistorie. Balslevs Katekismusforklaring. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Strøm, 3. H. Bojesens danske Grammatik. Listovs

*) Istedet herfor kan bruges: F. W. Putzger's Historischer Atlas. (Det koster 1 Kr. 50 Øre.)

franske Elementarbob. I. Borrings Manuel. de la langue fr. Sicks franske Grammatik (sidste Udg.). I Realkl. Engelsk: Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling. Kapers tyske Læsebob for Mellemklasserne. Kapers tyske Stiløvelser for Begyndere. Simonsens Grammatik. Lützens Begyndelsesgrunde i Dyreriget's Naturhistorie Nr. 2. Blochs Lærebob i Historie for Realskoler. 1. D. Berge Atlas over den gamle Verden*). Hansens Regnebob, III. Del. Skolens Lovsangbob, 2den Udg, og Karakterbob. De math. Lærebøger ere endnu ikke bestemte.

B. Elementarskolen.

Klasse III. Funch, Røgind og Warburgs danske Læsebob (sidste Udg.); Sange og Digte til „Danmarks Melodier“; Kapers tyske Læsebob for Mellemklasser; Simonsens tyske Formlære; Kapers tyske Stiløvelser for Begyndere; Listovs franske Elementarbob. I. Brickas Verdenshistorie; Brickas Nordens Historie; Erslevs Geografi Nr. 5; Lützens Naturhistorie Nr. 2; Balslevs Bibelhistorie og Luthers lille Katekismus; Hansens Regnebob; et Atlas; Skolens Lovsangbob og Karakterbob.

Klasse II. Funch, Røgind og Warburgs danske Læsebob (sidste Udg.); Sange og Digte til „Danmarks Melodier“; Listovs tyske Elementarbob (sidste Udg.); Brickas Nordens Historie og sammes Verdenshistorie; Erslevs Lærebob Nr. 5; Lützens Lærebob i Naturhistorie Nr. 2; Balslevs Bibelhistorie og en Psalmebob; Rabens Regnebob; et Atlas; Skolens Lovsangbob og Karakterbob; H. Janniches Vejledning til Frihaandstegning.

Klasse I. Dansk Læsebob af Funch, Røgind og Warburg (sidste Udg.); Sange og Digte til „Danmarks Melodier“; Listovs tyske Elementarbob (sidste Udg.); Brickas Nordens Historie; Granzows Lille Geografi for de første Begyndere (sidste Udg.); Balslevs Bibelhistorie og en Psalmebob; Feddersens „100 Dyr“; Rabens Regnebob; et Atlas; Skolens Lovsangbob og Karakterbob; H. Janniches Vejledning i Frihaandstegning

C. Smaaskolen.

Ældste Afdeling: Dansk Læsebob ved M. Matzen, 2den Del, 7de Udg. Børnesange, nærmest til Skolebrug samlede af H. Tofte. Balslevs Bibelhistorie. En Tabel. Et Atlas.

De to yngste Afdelinger: Bredsdorffs Billed ABC og Læsebog (sidste Udg.). En Tavle.

XII.

Tidstavle for Prøverne.

A. Afgangsprøve for de studerende Disciple.

Skriftlig: Tirsdag den 15de Juni Kl. 8—12 Udarbejdelse i Modersmaalet (bunden Opgave); Kl. 4—8 Oversættelse fra Latin til Dansk. Onsdag den 16de Juni Kl. 8—12 Fransk Stil; Kl. 4—8 Udarbejdelse i Modersmaalet (fri Opgave).

Mundtlig: Fredag den 18de Juni Kl. 3 Fransk. Kl. 4 Engelsk. Kl. 5 Naturlære. Tirsdag den 29de Juni Kl. 8 Latin. Kl. 12 Historie. Onsdag den 30te Juli Kl. 8 Græsk. Kl. 12 Oldnordisk.

B. Afgangsprøve for Realisterne og Aarsprøven i Statsskolen.

Skriftlig: V. Tirsdag den 15de Juni Kl. 8—12 Dansk Stil (bunden Opgave). Kl. 4—8 Latinsk Version. Onsdag den 16de Juni Kl. 8—12 Fransk Stil. Kl. 4—8 Dansk Stil (fri Opgave).

IV. Tirsdag den 15de Juni Kl. 8—12 Dansk Stil. Kl. 4—8 Arithmetik. Onsdag den 16de Juni Kl. 8—12 Geometri. Kl. 4—8 st. Latinsk Stil, R. Tysk Stil. Torsdag den 17de Juni Kl. 8—11 Fransk Stil. Kl. 4—7 Latinsk Version.

III. Tirsdag den 15de Juni Kl. 8—11 Dansk Stil. Kl. 4—7 Arithmetik. Onsdag den 16de Juni Kl. 8—11 Geometri. Kl. 4—7 st. Latinsk Version. R. Engelsk Stil. Torsdag den 17de Juni Kl. 8—11 st. Latinsk Stil. R. Tysk Stil. Kl. 4—7 st. og R. Fransk Stil.

II. Tirsdag den 15de Juni Kl. 8—11 Dansk Stil. Kl. 4—7 Tysk Stil. Onsdag den 16de Juni Kl. 8—11 Arithmetik. Kl. 4—7 st. Latinsk Stil, R. Engelsk Stil. Torsdag den 17de Juni Kl. 8—10 $\frac{1}{2}$ st. Latinsk Version. Kl. 11—2 st. og R. Geometri. Kl. 4—7 st. og R. Fransk Stil.

I. Tirsdag den 15de Juni Kl. 8—11 Dansk Stil. Kl. 4—6 Tysk Stil. Onsdag den 16de Juni Kl. 8—11 Arithmetik. Kl. 4—7 Fransk Stil. Torsdag den 17de Juni Kl. 8—10 $\frac{1}{2}$ Regning. Kl. 4—6 st. Latinsk Stil, R. Engelsk Stil.

Mundtlig: V. Lørdag den 3die Juli Kl. 5 Fransk. Mandag den 5te Juli Kl. 12 Engelsk. Tirsdag den 6te Juli Kl. 12 Naturlære. Onsdag den 7de Juli Kl. 8 Græsk. Torsdag den 8de Juli Kl. 8 Oldnordisk. Fredag den 9de Juli Kl. 8 Historie. Lørdag den 10de Juli Kl. 8 Latin.

IV. Fredag den 18de Juni Kl. 8 Matematik. Tirsdag den 29de Juni Kl. 4 Latin. Torsdag den 1ste Juli Kl. 8 R. og st. Naturhistorie. Kl. 4 Geografi. Lørdag den 3die Juli Kl. 8 Fransk. Tirsdag den 6te Juli Kl. 5 Historie. Onsdag den 7de Juli Kl. 5 R. Naturlære. Torsdag den 8de Juli Kl. 12 Tysk. Kl. 5 R. Engelsk. Fredag den 9de Juli Kl. 12 st. Græsk.

III. Lørdag den 3die Juli Kl. 8 Tysk. Kl. 12 R. Naturlære. Kl. 5 st. Græsk. Mandag den 5te Juli Kl. 8 st. Latin. Kl. 5 st. og R. Geografi. Tirsdag den 6te Juli Kl. 12 Religion. Onsdag den 7de Juli Kl. 8 Fransk. Kl. 12 Arithmetik. Torsdag den 8de Juli Kl. 5 Historie. Fredag den 9de Juli Kl. 5 Naturhistorie. Lørdag den 10de Juli Kl. 12 Geometri. Kl. 5 R. Engelsk.

II. Lørdag den 3die Juli Kl. 8 st. Naturhistorie. Kl. 12 R. Religion. Mandag den 5te Juli Kl. 8 R. Naturhistorie. Kl. 12 st. Religion. Kl. 5 st. Fransk, R. Geometri. Tirsdag den 6te Juli Kl. 8 st. Geometri, R. Historie. Kl. 5 R. Engelsk, st. Arithmetik. Onsdag den 7de Juli Kl. 8 st. Tysk. Kl. 12 R. Tysk. Kl. 5 st. Latin. R. Geografi. Torsdag den 8de Juli Kl. 12 st. Geografi. R. Fransk. Fredag den 9de Juli Kl. 12 R. Arithmetik og Naturlære. Lørdag den 10de Juli Kl. 12 st. Historie.

I. Lørdag den 3die Juli Kl. 12 st. Tysk. Kl. 5 st. Arithmetik, R. Tysk. Mandag den 5te Juli Kl. 8 st. Latin. Kl. 12 R. Arithmetik. Tirsdag den 6te Juli Kl. 8 st. Dansk. Kl. 12 R. Geografi. Onsdag den 7de Juli Kl. 8 R. Geometri. Kl. 12 st. Geografi. Kl. 5 st. Fransk. Torsdag den 8de Juli Kl. 8 st. Geometri, R. Dansk. Kl. 12 R. Historie. Fredag den 9de Juli Kl. 8 st. Naturhistorie. Kl. 12 R. Religion. Kl. 5 st. Religion. R. Engelsk. Lørdag den 10de Juli Kl. 8 R. Naturlære og Naturhistorie, st. Historie. Kl. 12 R. Fransk.

C. Aarsprøve i Elementarskolen.

Skriftlig: Tirsdag den 15de Juni Kl. 8—10. A. B. C. Dansk Stil. Kl. 11—2. A. og B. Regning. Onsdag den 16de Juni. Kl. 9—11. C. Regning.

Mundtlig: A. Lørdag den 3die Juli Kl. 8 A¹ Regning. Kl. 12 A² Geografi. A¹ Dansk. Mandag den 5te Juli Kl. 8 A² Historie. Kl. 12 A¹ Tysk. Tirsdag den 6te Juli Kl. 8 A¹ Fransk. Kl. 12 A² Dansk. Onsdag den 7de Juli Kl. 12 A² Religion. Torsdag den 8de Juli Kl. 8 A¹ Religion. Kl. 12 A² Regning. A¹ Geografi. Kl. 5 A² Naturhistorie. Fredag den 9de Juli Kl. 8 A² Fransk. Kl. 5 A² Tysk, A¹ Historie. Lørdag den 10de Juli Kl. 5 A¹ Naturhistorie.

B. Lørdag den 3die Juli Kl. 5 B¹ Geografi. B² Religion. Mandag den 5te Juli Kl. 8 B¹ Naturhistorie. Kl. 12 B¹ Historie. Kl. 5 B² Dansk. Tirsdag den 6te Juli Kl. 5 B¹ Religion. B² Tysk. Onsdag den 7de Juli Kl. 8 B¹ Tysk. Kl. 5 B² Geografi. Torsdag den 8de Juli Kl. 8 B² Naturhistorie Kl. 12 B² Historie. Kl. 5 B¹ Dansk. Fredag den 9de Juli Kl. 12 B² Regning. Lørdag den 10de Juli Kl. 8 B¹ Regning.

C Lørdag den 3die Juli Kl. 8 C² Dansk. Kl. 12 C¹ Historie. Mandag den 5te Juli Kl. 8 C¹ Religion. Tirsdag den 6te Juli Kl. 8 C¹ Naturhistorie Kl. 12 C² Tysk Onsdag den 7de Juli Kl. 8 C² Religion. Kl. 12 C² Naturhistorie. Kl. 5 C¹ Dansk. Torsdag den 8de Juli Kl. 5 C² Geografi. Fredag den 9de Juli Kl. 8 C¹ Regning. Lørdag den 10de Juli Kl. 12 C¹ Tysk. C² Regning. Kl. 5 C¹ Geografi. C² Historie.

D. Aarsprøve i Smaaskolen.

Den skriftlige Prøve Tirsdag og Onsdag den 22de og 23de Juni, den mundtlige Fredag den 2den Juli Kl. 9.

Mandagen den 12te Juli Kl. 8 prøves nye Disciple.

Tirsdag den 13de Juli Kl. 1 Prøve i Sang.

— — Kl. 2 Prøve i Gynnastik.

Onsdag den 14de Juli Kl. 12 bekendtgjøres Udfaldet af Examenene.

Mandag den 16de August Kl. 8 begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Bekendtgjørelsen af Prøvernes Udfald indbydes Disciplenes Forældre og Værger og enhver, der har Interesse for disse Skoler og deres Virksomhed.

C. BERG.